

OPLOSSINGEN VOOR DE CRISIS

OVERZICHT VAN
ACTIVITEITEN
2020

Europese
Investeringsbank

de bank van de EU

EUROPESE INVESTERINGSBANK

OPLOSSINGEN VOOR DE CRISIS

**OVERZICHT VAN
ACTIVITEITEN
2020**

**Europese
Investeringsbank**

de bank van de EU

Europese Investeringsbank – Overzicht van Activiteiten 2020

© Europese Investeringsbank, 2021.

98 -100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxemburg

☎ +352 4379-1

✉ info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheeubank

Alle rechten voorbehouden.

Vragen over rechten en licenties kunnen worden gericht aan publications@eib.org

Ga voor meer informatie over de activiteiten van de EIB naar onze website: www.eib.org

U kunt ook contact opnemen met info@eib.org

Ga voor onze digitale nieuwsbrief naar: www.eib.org/sign-up

Publicatie van de Europese Investeringsbank.

Gedrukt op Munken Polar, bouffant 1.13, FSC® Mix blanc.

De EIB gebruikt papier dat is gecertificeerd door de Forest Stewardship Council (FSC). Omdat dit wordt gemaakt door mensen die om bomen geven.

FSC bevordert sociaal, ecologisch en economisch verantwoord bosbeheer wereldwijd.

We weten allemaal dat lezen goed is. Het is ook goed voor onze planeet – zolang wat je leest op het juiste papier is gedrukt.

Gedrukt door Imprimerie Centrale

print: QH-BF-21-001-NL-C ISBN 978-92-861-4904-7 ISSN 2599-6665 doi:10.2867/57817
pdf: QH-BF-21-001-NL-N ISBN 978-92-861-4871-2 ISSN 2599-6894 doi:10.2867/049606

LEESWIJZER

Herstel van de economische gevolgen van de coronapandemie is dringend nodig, maar het moet wel een groen herstel zijn en het moet eerlijk zijn tegenover de mensen in ontwikkelingslanden. **DIT VERSLAG BESCHRIJFT DE NOODMAATREGELEN DIE DE EUROPESE INVESTERINGSBANK IN 2020 HEEFT GENOMEN IN VERBAND MET DE CORONAPANDEMIE. DAARNAAST GEEFT DIT VERSLAG EEN OVERZICHT VAN DE INVESTERINGEN IN KLIMAAT, MILIEU EN ONTWIKKELING WAARMEE DE BANK EEN DUURZAME TERUGKEER NAAR GROEI STIMULEERT.**

DE KERN VAN HET VERSLAG BESTAAT UIT DRIE THEMATISCHE HOOFDSTUKKEN, over de wijze waarop de Bank de coronacrisis, klimaatverandering en milieuvervuiling aanpakt, in het licht van de noodzaak van duurzame ontwikkeling. Aan het begin van elk hoofdstuk over ‘Oplossingen’ leggen medewerkers van de Bank uit hoe de EIB in het afgelopen crisisjaar heeft gereageerd en de basis voor toekomstige innovatie en groei heeft gelegd. In de verhalen die daarna volgen, wordt u meegenomen langs het werk van de Bank op het gebied van innovatie, infrastructuur, mkb, klimaat en milieu binnen de Europese Unie (EU) en daarbuiten.

DE OVERIGE HOOFDSTUKKEN BIEDEN DE CONTEXT VOOR DEZE OPLOSSINGEN. Van strategisch denken in het ‘Woord vooraf’ van de President tot informatie over de Bank als opnemer en uitgever van leningen, en een vooruitblik op het komend jaar onder ‘Hoogtepunten uit het Activiteitenplan van de EIB-Groep’.

HET VERSLAG VERTELT HET VERHAAL VAN EEN FINANCIËLE INSTELLING DIE OP ELK NIVEAU – VAN STEUN VOOR MICROKREDIETEN TOT MULTILATERALE ONTWIKKELINGSPROGRAMMA’S – OPLOSSINGEN ZOEKT VOOR DE CRISES WAAR WE MEE TE MAKEN HEBBEN.

INHOUDSOPGAVE

- 3 LEESWIJZER**
- 6 WOORD VOORAF** EUROPA KOMT HAAR BELOFTEN NA
- 8 HOOGTEPUNTEN VAN 2020** CIJFERS OVER KREDIETVERLENING EN DE IMPACT ERVAN
- 10 DE EIB-GROEP IN UW LAND** KREDIETVERLENING PER LAND
- 12 HET EFSI IN UW LAND** HET EUROPEES FONDS VOOR STRATEGISCHE INVESTERINGEN PER LAND
- 14 DE EIB IN DE WERELD** KREDIETVERLENING BUITEN DE EUROPESE UNIE
- 16 OPLOSSINGEN VOOR CORONA: DE EIB STAAT OP TEGEN DE PANDEMIE**
 - 18 EEN SNELLE REACTIE: HET PAN-EUROPEES GARANTIEFONDS
 - 20 BEHANDELEN, TESTEN, VACCINEREN: INVESTERINGEN IN VACCINS, BEHANDELINGEN EN TESTS
 - 24 “EEN BUITENKANS, ECHT GEWELDIG”: CORONASTEUN VOOR KLEINE ITALIAANSE BEDRIJVEN
 - 26 EEN REDDINGSLIJN VOOR NOORD-SPANJE: CORONASTEUN VOOR KLEINE SPAANSE BEDRIJVEN
 - 28 TERUG NAAR DE BASIS: INVESTEREN IN DE GEZONDHEIDSZORG IN HONGARIJE EN TSJECHIË
- 30 OPLOSSINGEN VOOR HET KLIMAAT: ONZE EXPERTS OVER DE KLIMAATUITDAGING**
 - 32 EEN PLAN VOOR DE PLANEET: ONZE ROUTEKAART VOOR HET KLIMAAT
 - 34 ALS HET WINDSTIL IS: INNOVATIEVE ZWEEDSE ACCU’S VOOR WONINGEN EN AUTO’S
 - 36 WAT MONTY PYTHON NIET WIST OVER LUPINES: EEN FONDS VOOR CIRCULAIRE BIO-ECONOMIE
 - 37 DUURZAAMHEID IN DE RUIMTE: GEGEVENS OVER KLIMAATVERANDERING EN ‘NEW SPACE’-TECHNOLOGIE IN ITALIË
 - 38 GROEN STAAL, CIRCULAIR STAAL: DECARBONISATIE VAN STAAL EN BIOBRANDSTOF IN BELGIË
 - 40 NOG VELE GEHEIMEN: ONDERZOEK NAAR KLIMAATVERANDERING EN NATUURRAMPEN IN GRIEKENLAND
 - 42 VOORUITDENKEN: STEDELIJKE ONTWIKKELING IN BARCELONA OPNIEUW BEZIEN
 - 43 DE GREEN DEAL IN DE PRAKTIJK: STIMULERING VAN DUURZAME ENERGIE IN POLEN
- 44 OPLOSSINGEN VOOR ONTWIKKELING: HET MONDIALE BEELD**
 - 46 SNELLE STEUN: CORONAMAATREGELEN VOOR MAROKKAANSE GEZONDHEIDSZORG
 - 49 DE DROMEN VAN JONGEREN BESCHERMEN: IN MAROKKAANSE EN TUNESISCHE KLASLOKALEN
 - 50 VACCINSOLIDARITEIT: EEN EERLIJK DEEL VAN DE CORONAVACCINS VOOR AFRIKA
 - 53 DIE ANDERE BEDREIGENDE INFECTIEZIEKTE: EEN TUBERCULOSEVACCIN VOOR DE ONTWIKKELINGSLANDEN
 - 55 GEORGISCHE KAAS MET EEN VLEUGJE ZWITSERLAND: EU-FINANCIERING VOOR EEN OOSTELIJK BUURLAND
 - 56 DIGITALE KIDS: TECHNOLOGIE TRANSFORMEERT SERVISISCHE SCHOLEN
- 58 HOOGTEPUNTEN INLEENACTIVITEIT**
- 60 BESTUUR EN ACTIVITEITENPLAN VAN DE EIB-GROEP**
- 62 EN VERDER? WAT EIB-MEDEWERKERS IN 2021 IN HUN SECTOREN OF MARKTEN VERWACHTEN**

WOORD VOORAF

EUROPA KOMT HAAR BELOFTEN NA

Toen de dringende uitdaging van de coronapandemie duidelijk werd, trad de Europese Investeringsbank doortastend op om banen te beschermen, sectoren die door de crisis waren getroffen te steunen en de hevigste economische schokken te helpen opvangen. Ondertussen ging onze inzet voor de strijd tegen de klimaatdreiging onverminderd door. We gebruikten onze ervaring en deskundigheid om onze klimaatdoelen op te nemen in ons vangnet voor de pandemie. Een gewone wederopbouw is in niemands belang. Samen met de EIB kunnen Europa en de wereld zorgen voor een betere wederopbouw.

In 2020 bestreden we de coronapandemie onder andere door te investeren in ondernemingen die onderzoek deden naar tests, behandelingen en vaccins, zoals het Duitse BioNTech dat het eerste goedgekeurde vaccin produceerde. Met onze financiering steunden we zowel de gezondheidsstelsels in de verschillende EU-landen als de ontwikkeling van essentiële technologieën die de pandemie zullen verkorten. Om de economische gevolgen van de ziekte te bestrijden, kwamen we met een pakket noodmaatregelen om geld in de economie te pompen, met name voor kleine bedrijven. Tegelijkertijd hielden we ons bezig met het opzetten van het bredere pan-Europees Garantiefonds.

Anders dan bij eerdere schokken het geval was, is deze crisis ontstaan in de reële economie, niet in de financiële sector of overheidssector. Miljoenen, volledig gezonde bedrijven kwamen vanwege de lockdowns opeens in geldproblemen. Door investeringen in de reële economie te steunen, draagt het pan-Europees Garantiefonds er nu al toe bij dat gezonde bedrijven (en de banen die zij bieden) worden beschermd en dat hun problemen zich niet verplaatsen naar de bankensector en, van daaruit, naar de overheidsfinanciën.

Als 's werelds grootste multilaterale opnemer en uitgever van langlopende leningen, deden we dit allemaal zonder uit het oog te verliezen dat onze investeringen ook van belang zijn voor de uitdagingen die na de pandemie zullen blijven bestaan. En daarbij gingen we uit van een mondiaal perspectief. Onze investeringen zijn duurzaam en groen, en bestrijden de pandemie terwijl we tegelijkertijd de basis leggen voor een decennium dat cruciaal is in de strijd tegen klimaatverandering. Samen met andere multilaterale instellingen en investeerders zorgden we ervoor dat ook ontwikkelingslanden kunnen profiteren van corona-oplossingen: we sloten een transactie ter waarde van € 400 miljoen met COVAX, een mondiaal initiatief dat gelijke toegang tot vaccins voor ontwikkelingslanden bevordert. Dit is een morele verantwoordelijkheid en een essentiële bijdrage aan de werelddoelen voor duurzame ontwikkeling van de VN.

Ook als het om ontwikkeling gaat, moeten we de wens om banen en groei te creëren combineren met serieuze klimaatinvesteringen. Per slot van rekening is onze klimaatactie in de EU op zichzelf niet voldoende om de opwarming van de aarde te stoppen, aangezien 90% van de uitstoot daarbuiten wordt veroorzaakt. Als de groeiende vraag naar energie in Afrika bijvoorbeeld wordt beantwoord met kolen- en gasgestookte energiecentrales, zullen onze klimaatambities letterlijk in rook opgaan.

Bij een rechtvaardige spreiding van investeringen gaat het niet alleen om de noordelijke en zuidelijke helft van wereld. De verschillen tussen de regio's van de Europese Unie zijn de afgelopen jaren minder snel afgenomen, met name die tussen stedelijke en landelijke gebieden. We moeten ervoor zorgen dat de coronapandemie deze kloof niet groter maakt. Net als bij corona en klimaatverandering richten onze cohesie-investeringen zich zowel op economische voordelen op de korte termijn als duurzaamheid op de lange termijn. De 'rechtvaardige transitie' ter ondersteuning van regio's die hun vervuilende industrieën afbouwen, is ook economisch gezien zinvol. Kijk maar naar de resultaten van het Europees

WOORD VOORAF VAN DE PRESIDENT

“ De EIB is nu de eerste multilaterale ontwikkelingsbank die helemaal geen geld – nul euro – meer gaat uitgeven aan activiteiten met een negatieve invloed op het klimaat. ”

Fonds voor strategische investeringen (EFSI), de financiële pijler van het Investeringsplan voor Europa, dat in 2020 volgens plan binnen vijf jaar meer dan € 500 miljard aan investeringen ondersteunde. Het EFSI is volledig marktgestuurd, maar de vijf grootste ontvangers van door het EFSI gegarandeerde EIB-leningen zijn, gemeten naar bbp, Estland, Griekenland, Bulgarije, Portugal en Letland. Vier van de tien EFSI-transacties van de EIB vinden plaats in cohesiegebieden. Toen onze steun kansen bood, reageerden cohesieregio's met projecten die voldeden aan de kredietvoorwaarden van de bank. In heel Europa trok het EFSI investeringen aan die anders te risicovol waren geweest. Het EFSI laat zien hoe je investeringen vanuit de private sector kan steunen met relatief weinig overheidsmiddelen. Dit is belangrijk voor de rechtvaardige transitie en het is een waardevolle ervaring die ook bruikbaar is voor de Faciliteit voor herstel en veerkracht, het coronastimuleringsprogramma van de Europese Unie.

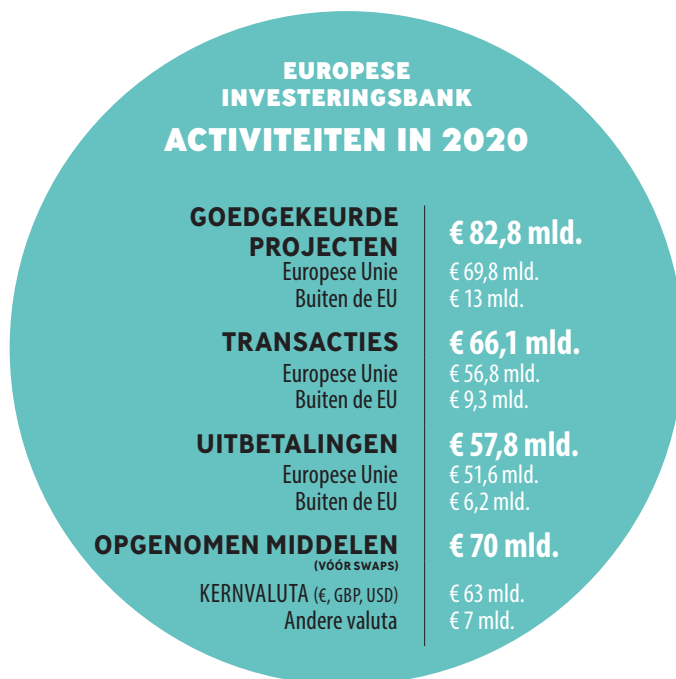
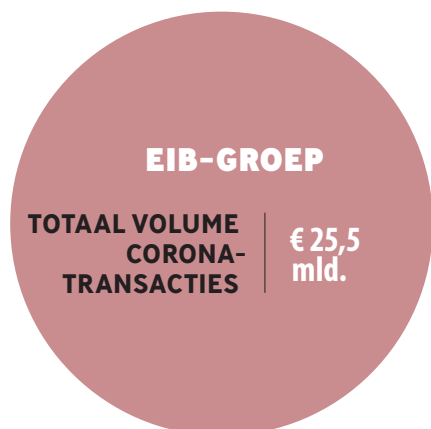
In 2020 hielden we onze focus op het komend decennium, dat cruciaal zal worden voor het klimaat. Onze routekaart voor het klimaat – in november goedgekeurd door onze Raad van Bewind – beschrijft alle uitgangspunten van onze klimaatactiviteiten voor 2021-2025. Dit baanbrekende document toont hoe we ons inspannen om al onze werkzaamheden in overeenstemming te brengen met het Klimaatakkoord van Parijs. De EIB is nu de eerste multilaterale ontwikkelingsbank die helemaal geen geld – nul euro – meer gaat uitgeven aan activiteiten met een negatieve invloed op het klimaat. De EIB is de klimaatbank van de EU – het langste hoofdstuk van dit Overzicht van Activiteiten gaat dan ook over wat we doen om opwarming van de aarde tegen te gaan.

Innovatie is essentieel voor onze klimaatambities. We kunnen er niet op vertrouwen dat de huidige bedrijfsmodellen zullen zorgen voor de omvangrijke daling in uitstoot die nodig is om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te behalen. Daarvoor zullen we veel meer gebruik moeten maken van bestaande technologieën voor duurzame energie en energiebesparing, en nieuwe klimaattechnologieën moeten ontwikkelen. Maar economische neergang is funest voor investeringen in nieuwe technologie, omdat deze als risicovol en niet-essentieel worden gezien. Als de innovatie nu tot stilstand zou komen, zou dat bijzonder slecht uitkomen. Europa en de wereld hebben meer dan ooit nodig wat technologie ons kan brengen: disruptie van de gewone gang van zaken, en versnelde en exponentiële groei.

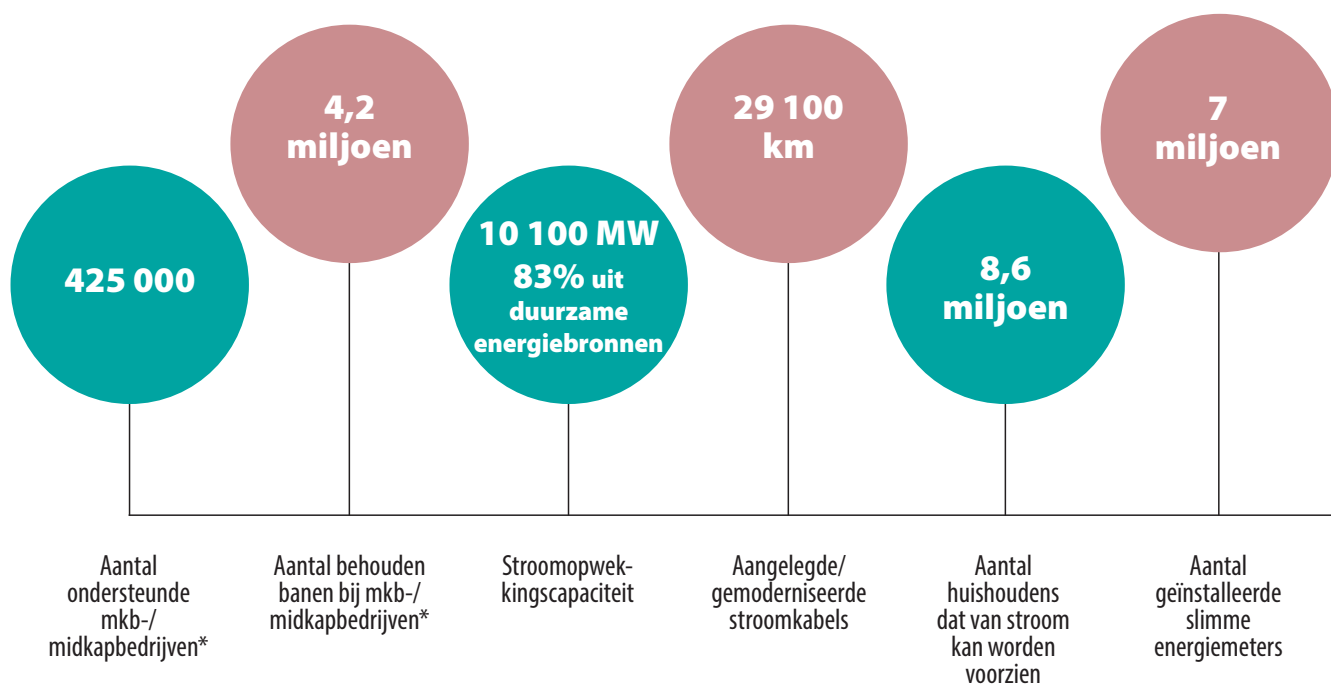
Bij de EIB leveren we ons aandeel om de investeringen in innovatie op peil te houden. Door langlopende financiering te bieden en het investeringsrisico te verlagen, bevorderen we een meer voorspelbaar marktklimaat voor nieuwe, duurzame technologieën. We meten ons succes niet af aan de omvang van onze kredietverlening. Waar het ons om gaat, is dat we impact hebben, dat we bijdragen aan de structurele veranderingen die de Europese economie nodig heeft, en dat we voorspoed en veiligheid voor gewone mensen overal ter wereld bevorderen. De Europese Investeringsbank laat zien dat Europa haar beloften nakomt.

Werner Hoyer

HOOGTEPUNTEN VAN 2020

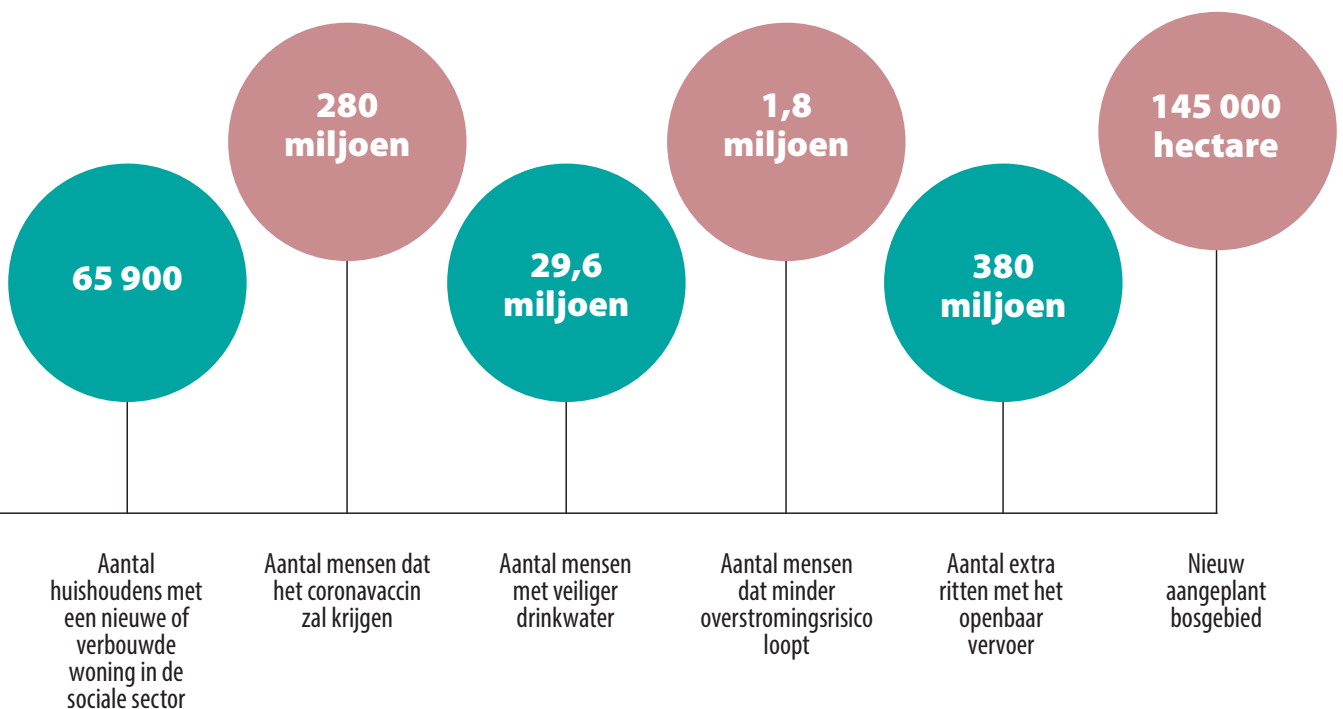
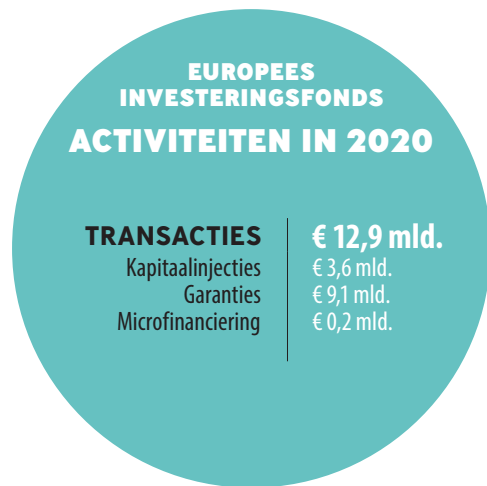

De impact van de EIB

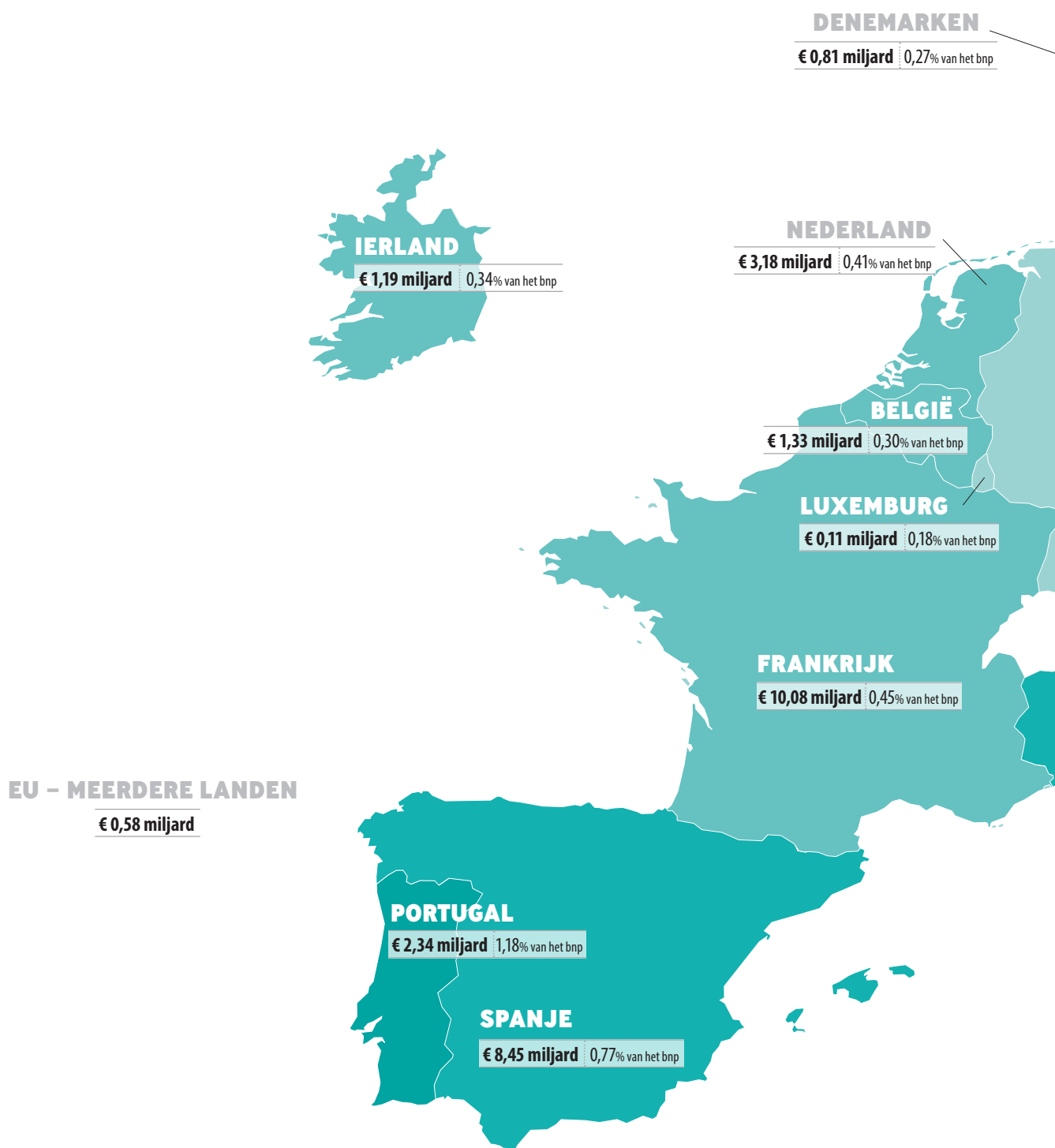
*Aantal behouden banen bij mkb-/midkapbedrijven betreft het aantal werknemers bij mkb-/midkapbedrijven die in 2020 EIB-financiering kregen en het aantal werknemers bij mkb-bedrijven die in de periode oktober 2019-september 2020 EIF-financiering kregen.

Het Europees Investeringsfonds (EIF), onderdeel van de EIB-Groep, is gespecialiseerd in risicofinanciering ter ondersteuning van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, en stimuleert groei en innovatie in heel Europa. Het biedt financiering en deskundigheid voor gedegen, duurzame investerings- en garantieactiviteiten. Aandeelhouders van het EIF zijn de EIB, de Europese Commissie, en een aantal publieke en private banken en financiële instellingen.

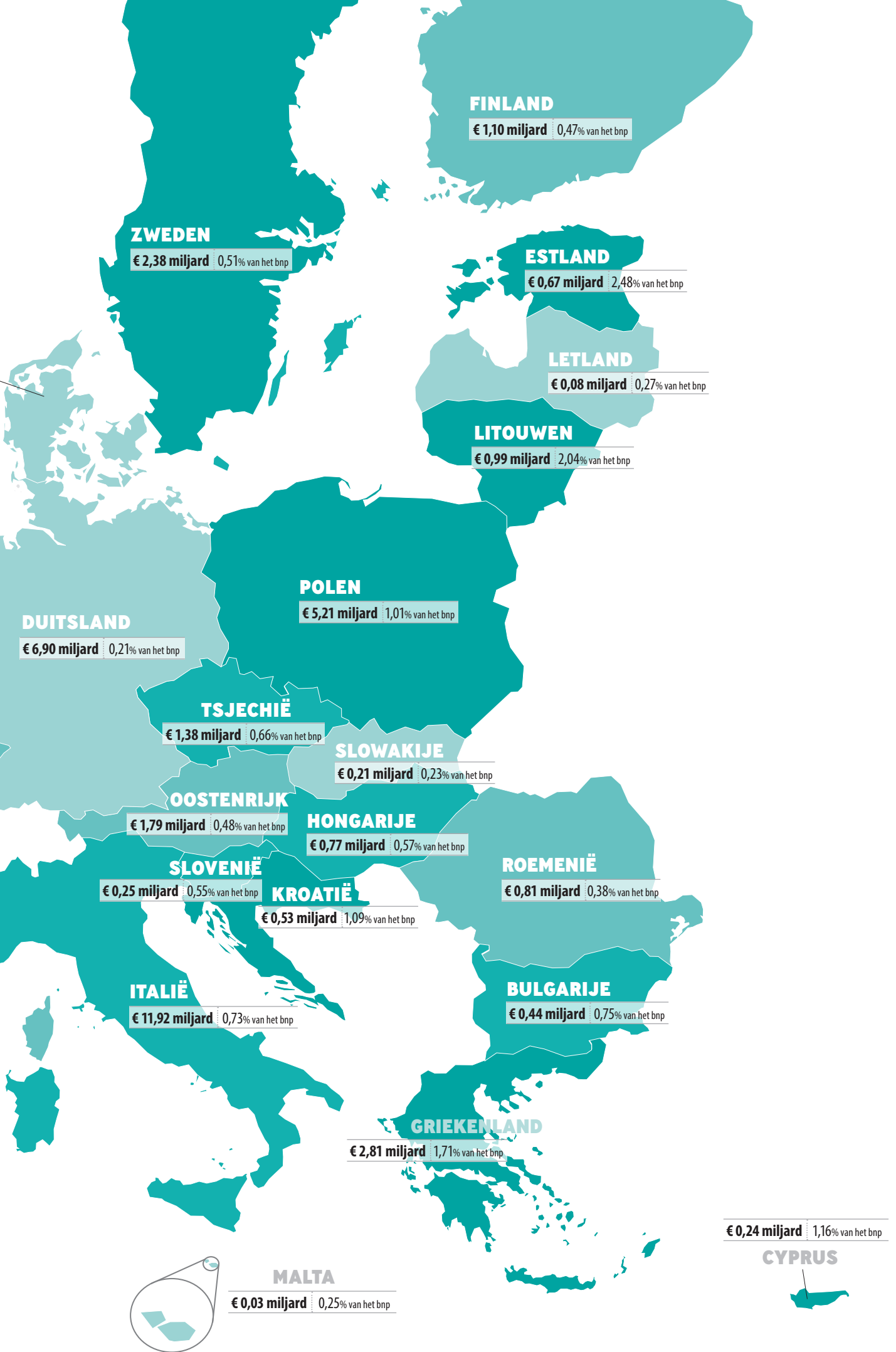

De cijfers zijn de verwachte resultaten van nieuwe financieringstransacties die in 2020 voor het eerst zijn ondertekend; ze zijn gebaseerd op de in dit stadium beschikbare gegevens. Alle cijfers zijn voorlopig en er is geen accountantscontrole op toegepast.

DE EIB-GROEP IN UW LAND

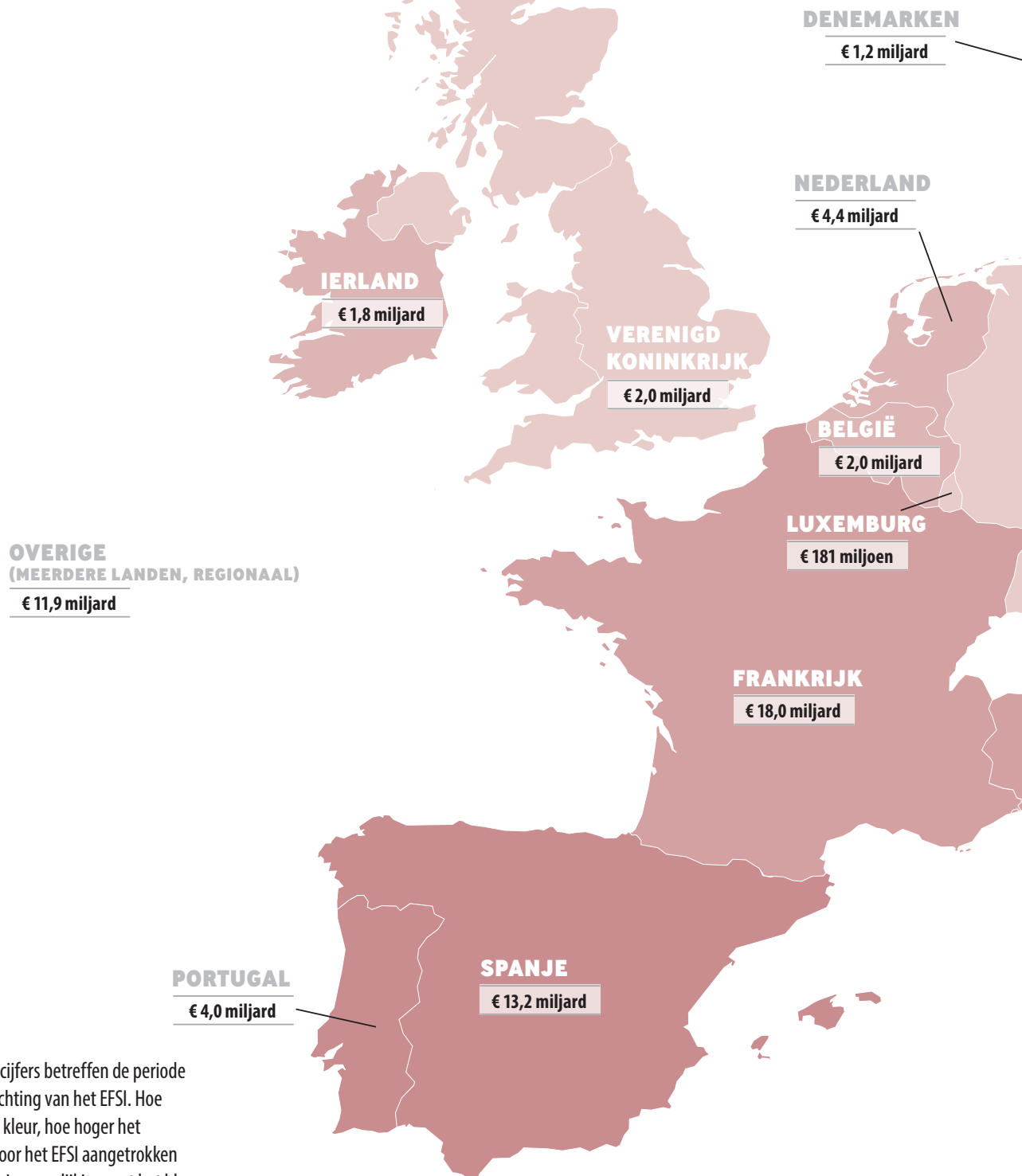

Hoe donkerder de kleur, hoe hoger het bedrag aan investeringen in vergelijking met het bnp.

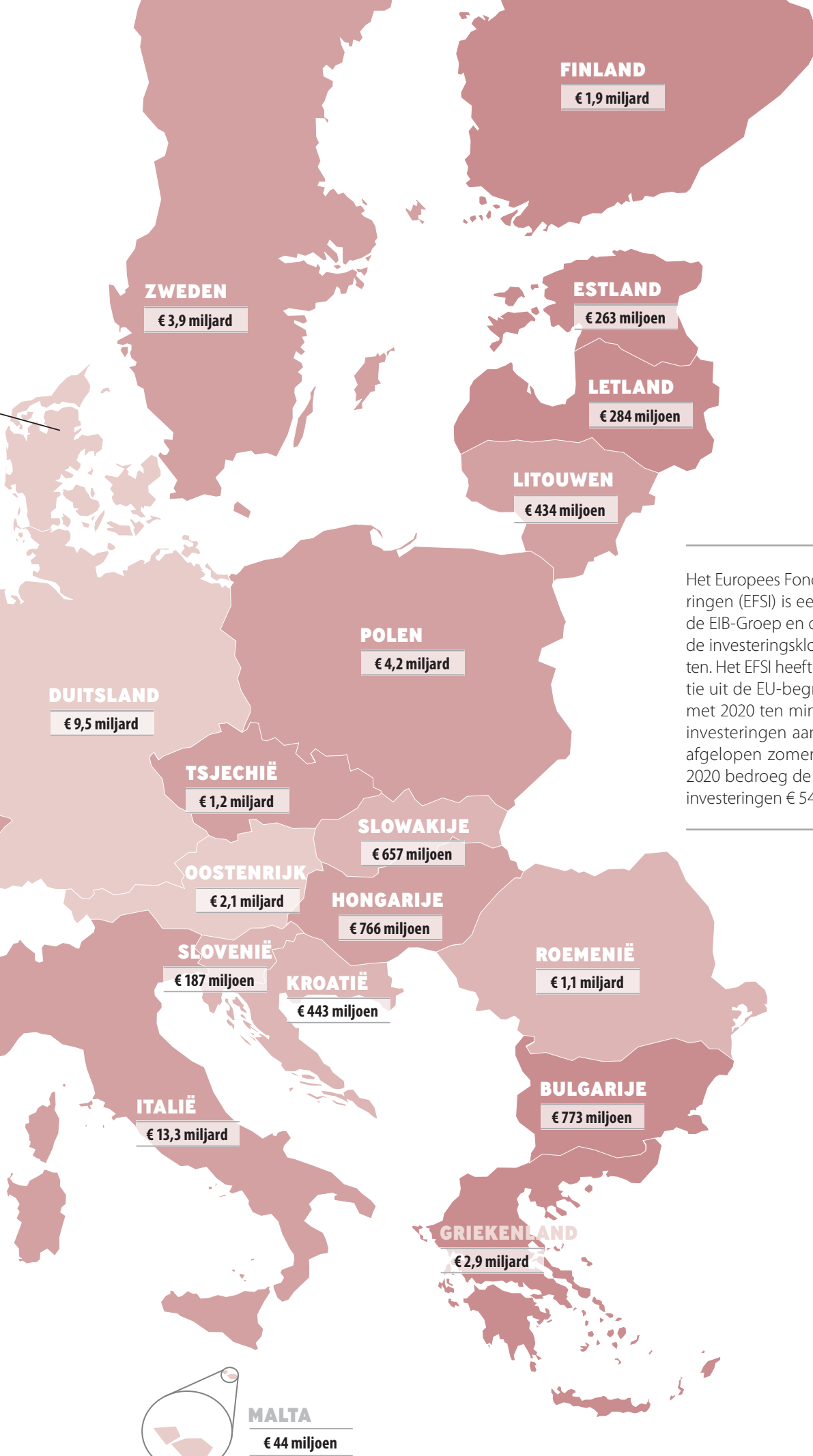

HET EFSI IN UW LAND

TOT EN MET 31 DECEMBER 2020

De getoonde cijfers betreffen de periode vanaf de oprichting van het EFSI. Hoe donkerder de kleur, hoe hoger het bedrag aan door het EFSI aangetrokken investeringen in vergelijking met het bbp (op basis van goedgekeurde transacties).

Het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) is een gezamenlijk initiatief van de EIB-Groep en de Europese Commissie om de investeringskloof in de EU te helpen dichten. Het EFSI heeft als doel om, met een garantie uit de EU-begroting, in de periode tot en met 2020 ten minste € 500 miljard aan extra investeringen aan te trekken. Dit doel werd afgelopen zomer bereikt. Per 31 december 2020 bedroeg de totale waarde van de extra investeringen € 547 miljard.

DE EIB IN DE WERELD

**UITBREIDING EN
EVA € 1,26 miljard**

**VERENIGD
KONINKRIJK € 387 miljoen**

**ZUIDELIJKE
BUURLANDEN
€ 3,51 miljard**

**OOSTELIJKE
BUURLANDEN
€ 1,34 miljard**

**ACS, LGO EN ZUID-
AFRIKA € 2,26 miljard**

**AZIË, CENTRAAL-AZIË EN
LATIJNS-AMERIKA € 1,47 miljard**

EVA: Europese Vrijhandelsassociatie
ACS: Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan
LGO: Landen en Gebieden Overzee

De Europese Investeringsbank geeft geen oordeel over de juridische status van de op deze kaart getoonde gebieden, grenzen, kleuren, benamingen of informatie, noch onderschrijft zij deze of neemt zij deze over.

Naar aanleiding van de in november 2011 ingevoerde EU-sancties tegen Syrië heeft de EIB alle krediet- en adviesactiviteiten in dit land opgeschort. De EIB maakt echter deel uit van de kerngroep van donoren voor Syrië die de situatie onder gezamenlijke leiding van de EU en de VN monitort.

DE EIB STAAT OP TEGEN DE PANDEMIE

Deze pandemie moet vanuit alle mogelijke hoeken worden aangepakt. Het is van levensbelang dat landen beschikken over middelen en apparatuur waarmee zij besmette patiënten kunnen behandelen, maar zij moeten besmette personen ook nauwkeurig en snel kunnen opsporen. Het vaccin biedt de beste bescherming op lange termijn, maar behandelmogelijkheden en verbetering van de situatie in de ziekenhuizen van de ergst getroffen landen blijven dringend nodig.

Felicitas Riedl, afdelingshoofd
Biowetenschappen,
Directoraat Projecten

De EIB heeft € 1,5 miljard aan directe belangen in het aandelenkapitaal van meer dan 60 zeer innovatieve biotech- en medtechbedrijven. Hiermee is de EIB binnen Europa de grootste financier van de sector biowetenschappen. Toen de pandemie Europa bereikte en de lockdowns van kracht werden, hebben we snel contacten gelegd binnen ons bestaande netwerk. Daar zijn veel coronaprojecten uit voortgekomen, met vooraanstaande instellingen zoals de Wereldgezondheidsorganisatie, de Gates Foundation en de Wellcome Trust, en met nieuwe initiatieven op het gebied van vaccins, behandelingen of diagnostische instrumenten. We mogen er trots op zijn dat we projecten hebben gesteund zoals dat van BioNTech, de mondiale koploper bij de ontwikkeling van de coronavaccins, van CureVac, een andere ontwikkelaar van een veelbelovend vaccin, en van ondernemingen die zich bezighouden met COVID-19 in Frankrijk, Duitsland en Polen.

Yu Zhang, unithoofd Biowetenschappen en biotech,
Directoraat Verrichtingen

De coronapandemie stelt de veerkracht van landen, regio's, steden en gemeenschappen op de proef. We moeten oog blijven houden voor cohesie en voorkomen dat ongelijkheid toeneemt. We hebben snel een steunplan opgezet om te voldoen aan de meest urgente financieringsbehoeften van regio's en gemeenten. Omdat we zagen dat steden en regio's een centrale rol spelen bij het beperken van de gevolgen van de pandemie, hebben we uitzonderlijke maatregelen genomen zodat we nieuwe leningen sneller kunnen goedkeuren en uitbetalen, en bestaande leningen flexibeler kunnen inzetten of verhogen. Onze adviesteams hebben de handen ineen geslagen om landen en regio's te steunen bij het programmeren en optimaliseren van corona-gerelateerde uitgaven.

Leonard Reinard, afdelingshoofd Regionale ontwikkeling,
Directoraat Projecten

De coronapandemie betekende de ultieme overlevingstest voor veel van de snelgroeïende Europese ondernemingen in onze pijlpijn, ofwel door de rechtstreekse impact op hun verdienmodel of doordat zij moeilijker toegang tot externe financiering kregen. We moesten snel schakelen. Onze strategie was simpel en effectief: eerst directe en forse steun bieden aan biotech- en biowetenschappelijke bedrijven om COVID-19 frontaal aan te vallen, en vervolgens steun bieden aan innovaties die de weerbaarheid van de economieën van de lidstaten vergroten. Al in de eerste helft van het jaar lukte het om onze rechtstreekse leningen aan startende en jonge bedrijven in de sectoren biotechnologie en biowetenschappen te verdrievoudigen. We steunden ondernemingen die digitale innovatie gebruiken voor bron- en contactonderzoek, mobiele betalingen en de digitalisering van hun bedrijfsmodel. Gelukkig kregen we voldoende steun van de lidstaten, waardoor we onze investeringen in innovatieve ondernemingen op het gebied van kunstmatige intelligentie, de vierde industriële revolutie, biotech, biowetenschappen en energiebesparing zelfs konden verhogen.

Hristo Stoykov, afdelingshoofd Groeifinanciering en venture debt, Directoraat Verrichtingen

We zijn trots op onze steun aan BioNTech, het bedrijf dat de eerste coronavaccins op de markt bracht. Dit was te danken aan de inzet van onze gezondheidsexperts, die tijdens deze crisis dag en nacht werkten om het best mogelijke vaccinonderzoek te selecteren uit een veelheid van kandidaten. We steunen ook een aantal andere, zeer veelbelovende vaccins en behandelingen.

Christopher Hurst, directeur-generaal, Directoraat Projecten

De coronacrisis is van grote invloed op de economie van de EU en van de andere landen waar de EIB actief is. De EIB is snel ingesprongen op de liquiditeitsbehoefte bij onze wederpartijen. Terwijl de crisis voortduurt, is liquiditeit niet het enige probleem dat aangepakt moet worden. De crisis noopt tot structurele veranderingen en vereist een wezenlijk andere denkwijze, waarin de woorden slim, groen en duurzaam niet mogen ontbreken. Voor aanpassingen aan het 'nieuwe normaal' zijn investeringen nodig, en daarom wordt steun bij het financieren, herstructureren en transformeren van investeringen nog belangrijker dan het oplossen van de liquiditeitsbehoefte.

Debora Revoltella, directeur Economische zaken, Secretariaat-generaal

Experts kunnen de omvang van de door de pandemie veroorzaakte verwoestingen nog niet helemaal overzien, maar één ding is zeker: het herstel zal groen zijn. Al onze inspanningen voor schonere energie en schoner vervoer, decarbonisatie van de zware industrie en energiebesparing dragen bij aan dit doel. We willen financieringsoplossingen ontwikkelen om klimaatinvesteringen te stimuleren en de belangrijkste obstakels daarvoor weg te nemen. Dankzij onze thematische producten voor impactfinanciering werken we als katalysator voor de groene verandering die de Europese Unie nodig heeft: door innovatieve vlaggenschipprojecten kan het niveau voor een hele sector stijgen.

Gilles Badot, afdelingshoofd Infrastructuur- en klimaatfinanciering, Directoraat Verrichtingen

EEN SNELLE REACTIE

Het pan-Europees Garantiefonds steunt kleine bedrijven die door de coronacrisis zijn getroffen. Net nu een ander garantiefonds wordt afgesloten met € 500 miljard aan investeringen

Als de coronapandemie voorbij is, zullen we in ons lichaam sporen dragen van het virus dat we hebben overleefd. Iets vergelijkbaars geldt voor onze economie. En net zoals we allemaal solidair zijn en elkaar beschermen door afstand te houden, zo is een gigantische gecoördineerde campagne waaraan vele EU-landen deelnemen de beste manier om terug te keren naar voorspoed.

Het grootste deel van de coronasteun van de EIB-Groep komt vanuit het pan-Europees Garantiefonds (EGF). Dit fonds stelt tot eind 2021 maximaal € 25 miljard aan garanties beschikbaar die door bijdragende EU-lidstaten zijn verstrekt. De garanties zijn bedoeld om financiering in de deelnemende landen te stimuleren. Het grootste deel ervan gaat naar het midden- en kleinbedrijf en een deel is bestemd voor iets grotere ondernemingen en gezondheidszorginstellingen. De steun wordt beschikbaar gesteld in de vorm van schuldfinanciering, en als durf- en groeikapitaal.

Het Garantiefonds is een enorme onderneming. Maar de EIB-Groep rekent erop dat zij deze uitdaging aankan. We kunnen verwijzen naar het succes van onze eerdere crisisrespons, het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI): dit was een vijfjarig garantieprogramma dat tot eind 2020 liep en zijn doel van € 500 miljard aan ondersteunde investeringen ruimschoots heeft overtroffen. “De ambitie om de Europese economie vooruit te helpen is aanwezig”, aldus EFSI-directeur Wilhelm Molterer. “Als je grote invloed wilt hebben, moet je een groot programma samenstellen en ervoor gaan.”

Het EGF doet dat zeker. En ook nog eens razendsnel. “Normaal duurt het minimaal twee jaar om een mandaat van deze omvang op te stellen, maar dit is ons binnen zes maanden gelukt”, vertelt Ioanna-Victoria Kyritsi, die bij de Europese Investeringsbank leiding geeft aan de uitvoering van het EGF. “Dit is ongelooflijk ambitieus en nieuw voor de Bank. Het is een crisisinstrument. We proberen echt een enorm verschil te maken voor de getroffen partijen in de lidstaten.”

Hoe werkt het pan-Europees Garantiefonds? Een beetje zoals het Europees Fonds voor strategische investeringen, waarbij de EIB dankzij een garantie vanuit de EU-begroting kon investeren in ondernemingen die anders te risicovol waren geweest. In het geval van het Garantiefonds neemt de EIB zelfs nog meer risico. Met EFSI-leningen verstrekte de EIB-Groep ongekende steun aan kleine bedrijven en deelde het risico van nieuwe financiering met lokale partners overal in Europa. Ook voor het EGF maakt de EIB-Groep gebruik van lokale partners om de doelgroep te bereiken. Met de garanties die door de deelnemende lidstaten zijn verstrekt, kan de EIB-Groep het leeuwendeel van het risico van de nieuwe kredietverlening aan beoogde begunstigen dragen. Het EGF houdt een eerlijk speelveld in stand tussen Europese landen die een sterk nationaal vangnet kunnen spannen en andere landen voor wie dat moeilijker is.

Het EGF lijkt op het EFSI in de zin dat het gebruik maakt van een overheids Garantie om een veel groter bedrag aan financiering aan te trekken dan met uitsluitend overheidssubsidies mogelijk is. Maar, anders dan bij het EFSI, is het EGF afgestemd op een urgente crisis. “Het EGF is er om tijdens een crisis liquiditeit te verstrekken”, zegt Marcus Schluechter, adviseur van de EFSI-directeur. “Het gaat erom dat bedrijven die op zichzelf levensvatbaar zijn maar zijn getroffen door de economische bijwerkingen van de gezondheidscrisis, hun rekeningen kunnen betalen en de huidige turbulentie overleven, zodat ze weer overeind kunnen veren als alles weer stabiel is.”

// Het draait allemaal om een groot bereik, zodat mkb-bedrijven in alle sectoren hulp krijgen. //

Reactie op een noodsituatie

Toen de pandemie in het voorjaar om zich heen greep, moesten kleine bedrijven in heel Europa vanwege de lockdowns sluiten. Het Garantiefonds is primair bedoeld om hen te helpen: ten minste 65% van de investeringen is bestemd voor steun aan het midden- en kleinbedrijf (mkb). Daarnaast introduceerde de EIB-Groep een reeks noodprogramma's:

- € 10 miljard aan extra werkkapitaal via liquiditeitslijnen aan banken
- € 10 miljard aan leningen voor het mkb via opkoopprogramma's voor gesecuritiseerde leningen
- € 8 miljard aan financiering via garantieregelingen die onmiddellijk kunnen worden ingezet
- € 6,7 miljard aan financiering voor corona-gerelateerde projecten buiten de Europese Unie
- € 6 miljard aan financiering voor investeringen in de gezondheidszorg en de ontwikkeling van vaccins en geneesmiddelen

Alle EU-lidstaten werden uitgenodigd om aan het Garantiefonds bij te dragen op basis van hun aandeel in het kapitaal van de EIB. De garantie bedraagt bijna € 25 miljard. "Het draait allemaal om een groot bereik, zodat mkb-bedrijven in alle sectoren hulp krijgen", aldus Piotr Stolorski, die bij het EIF leiding geeft aan de uitvoering van het EGF.

De nalatenschap van het EFSI

Het EGF is één van de programma's die zijn ontwikkeld als reactie op de coronapandemie, toen de Europese Commissie de handen ineensloeg met de EU-lidstaten en Europese instellingen om een snel en massaal steunpakket samen te stellen voor bedrijven die door de pandemie in nood kwamen. Intussen was het EFSI al volop operationeel, en was het in staat om onmiddellijk honderden miljoenen euro aan financiering te garanderen voor projecten ter bestrijding van de pandemie, waaronder € 100 miljoen voor de ontwikkeling van het coronavaccin door het Duitse BioNTech.

Het EFSI was oorspronkelijk bedoeld voor het bestrijden van het slechte investeringsklimaat na de financiële crisis tien jaar geleden. Het fonds heeft zich sindsdien ontwikkeld tot een flexibel instrument bij het aanpakken van een plotselinge schok als de coronapandemie of een bredere crisis als klimaatverandering. Het succes van het EFSI berust op het idee dat, in plaats van projecten te financieren met overheidssubsidies, een marktbenadering in combinatie met EIB-steun ervoor kan zorgen dat private investeringen worden aangetrokken, waardoor de impact van de oorspronkelijke overheidsgarantie wordt verveelvoudigd.

Het EFSI behaalde zijn doel van € 500 miljard aan ondersteunde investeringen zes maanden eerder dan gepland, ondanks dat het moest worden aangepast aan de gevolgen van de coronapandemie voor de Europese economie. "We konden snel liquiditeit verstrekken aan door de pandemie getroffen ondernemingen, naast financiering voor ondernemingen die zich bezig hielden met de ontwikkeling van geneesmiddelen en vaccins", zegt Iliyana Tsanova, plaatsvervangend directeur van het EFSI. "Flexibiliteit is de sleutel tot succes."

BEHANDELEN, TESTEN, VACCINEREN

We steunen een breed scala aan biotechnologische en medische activiteiten om de pandemie te bestrijden met coronavaccins, behandelingen en diagnostiek

C OVID-19 is een sluw virus. Het gaat snel rond onder de bevolking en verstopt zich in mensen die geen symptomen vertonen. Het vermimt zich als een gewone verkoudheid of allergie. Als we het virus kunnen verjagen met goede tests, de verspreiding kunnen stoppen met nieuwe vaccins en de zieken kunnen genezen met innovatieve therapieën, zal de pandemie eindigen.

De Europese Investeringsbank steunt tientallen ondernemingen die dag en nacht doorwerken om een eind aan de crisis te maken. BioNTech, gevestigd in het Duitse Mainz, is – in samenwerking met het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Pfizer – koploper in de aanpak van een van de grote uitdagingen voor de mens. In juni 2020 sloot de EU-bank een overeenkomst van € 100 miljoen met het bedrijf. Deze investering en andere investeringen die in dit verslag aan de orde komen, worden gegarandeerd vanuit programma's als InnovFin en het Europees Fonds voor strategische investeringen, die innovatieve, risicovollere projecten steunen.

“De beste manier om bij te dragen aan de strijd tegen COVID-19, is ondernemingen te helpen met de ontwikkeling van nieuwe vaccins, behandelingen of diagnostische instrumenten”, zegt Gergely Krajcsi, medewerker beleggingen bij de EIB en betrokken bij de BioNTech-overeenkomst en vergelijkbare transacties. “We hebben alles in het werk gesteld om BioNTech te helpen, omdat we weten dat het virus niet vanzelf weggaat.”

Opsporen, stoppen, zorgen

Aan het begin van de crisis besloten medewerkers van de Europese Investeringsbank de gezondheids crisis en de economische neergang gelijktijdig aan te pakken. De Bank verdeelde haar steun voor biotechnologische en medische ondernemingen over drie belangrijke gebieden: vaccins, behandelingen en diagnostiek. Het doel: besmettingen opsporen, de verspreiding van de ziekte stoppen en zorgen voor degenen die ziek worden.

In april keurde de Bank € 5 miljard aan nieuwe financiering goed ter ondersteuning van dringende maatregelen op het gebied van gezondheidszorg en medische innovatie. Sindsdien heeft de EIB haar goedkeuring gegeven aan de financiering van meer dan 40 biotechnologische of medische ondernemingen en projecten voor een totaalbedrag van ongeveer € 1,2 miljard. De Europese Investeringsbank steunt ook mondiale programma's voor de verspreiding van coronavaccins, met name in ontwikkelingslanden. De Bank ging akkoord met een transactie ter waarde van € 400 miljoen met COVAX, een mondiaal initiatief dat wordt gesteund door honderden landen, de private sector en liefdadigheidsorganisaties, en dat gelijke toegang tot een vaccin moet bevorderen.

Een overzicht van de ondernemingen die COVID-19 bestrijden

Aan het begin van de crisis zocht de Bank, zowel binnen haar bestaande kredietportefeuille als daarbuiten, naar ondernemingen die extra steun konden gebruiken. De twee ondernemingen die daarbij naar voren kwamen waren BioNTech en CureVac. De EIB was de eerste financiële instelling die

// **De EIB wil ervoor zorgen dat verschillende veelbelovende kandidaten sneller kunnen overgaan tot grootschalige productie en wereldwijde levering.** //

het onderzoek naar het coronavirus van BioNTech steunde. In juli ondertekende CureVac – gespecialiseerd in de behandeling van zeldzame ziekten – een lening van € 75 miljoen met de Bank voor de uitbreiding van zijn productiefaciliteit in Tübingen in Zuidwest-Duitsland.

De vaccins van CureVac en BioNTech berusten op technologie die niet eerder in commerciële vaccins is gebruikt. Ze zouden wel eens revolutionair kunnen blijken voor toekomstige vaccins. De techniek maakt gebruik van niet-infectueus genetisch materiaal, zogenaamd boodschapper-RNA (MRNA), dat in de spiercellen wordt geïnjecteerd. Het vaccin gaat deze cellen binnen en geeft hen opdracht om een eiwit te produceren dat lijkt op de uitstulpingen die zich aan de buitenkant van het nieuwe coronavirus bevinden. Dit nieuwe eiwit zet het immuunsysteem aan om antilichamen aan te maken en T-cellen te activeren om het coronavirus aan te vallen zodra de gevaccineerde persoon eraan wordt blootgesteld.

“MRNA-vaccins zijn veelzijdig bruikbaar omdat ze snel kunnen worden aangepast aan mutaties in het virus”, vertelt Anna Lynch, deskundige biowetenschappen bij de Europese Investeringsbank. “De vaccins van CureVac en BioNTech kunnen indien nodig binnen enkele weken worden aangepast om een gemuteerd virus aan te vallen.”

Een risicokrediet van levensbelang

Private investeerders zijn vaak terughoudend als het om vaccins gaat, omdat succes moeilijk valt te voorspellen. Volgens Cristina Niculescu, eveneens deskundige biowetenschappen bij de Europese Investeringsbank, toont de steun van de Bank voor BioNTech en CureVac dat risicofinanciering door een publieke bank belangrijk is om ondernemingen die zich bezighouden met infectieziekten, te helpen innoveren. Ebola, SARS en nu COVID-19 laten ons zien dat we voorbereid moeten zijn op een pandemie en daarin moeten investeren. **Terwijl de private en publieke sectoren hun steun vergroten, worden er wereldwijd inmiddels meer dan 200 kandidaatvaccins ontwikkeld. Van een aantal daarvan wordt verwacht dat ze eind dit jaar zullen worden goedgekeurd.** “De EIB wil ervoor zorgen dat verschillende veelbelovende kandidaten sneller kunnen overgaan tot grootschalige productie en wereldwijde levering”, aldus Niculescu. “Intussen hebben we vele zieken, dus hebben we ook behandelingen nodig voor patiënten in de ziekenhuizen, om te voorkomen dat ze ernstig ziek worden.”

Özlem Türeci, chief medical officer bij BioNTech, zegt dat de eerste successen van haar vaccin optimistisch stemmen. “Ik denk niet dat we kunnen zeggen dat de pandemie voorbij is”, voegt ze daar aan toe, “maar dit kan het allereerste begin zijn van het einde.”

We zullen altijd behandelingen nodig hebben

EIB-leningen steunen ook bedrijven die behandelingen ontwikkelen: Atriva, Immunic, AB Science en Pluristem. De COVID-19-producten van deze bedrijven zijn ontworpen om mensen te behandelen nadat ze zijn besmet, vooral als ze zo ziek zijn dat ze naar het ziekenhuis moeten.

Het belangrijkste kandidaatgeneesmiddel van Atriva, ATR-002, moet de virale belasting van RNA-virussen als COVID-19 en griep verlagen, en de verspreiding van zeer ernstige longziekten tegenhouden. Het geneesmiddel, in tabletvorm, heeft in preklinische proeven veelbelovende resultaten laten zien. Het kan de nodige verlichting bieden aan mensen die met coronasymptomen in ziekenhuizen worden opgenomen. Het geneesmiddel van Atriva behandelt twee aspecten van het coronavirus: het houdt de vermenigvuldiging van het virus tegen en voorkomt een overreactie van het immuunsysteem. “Volgens ons kan deze tweeledige aanpak uiterst effectief zijn”, aldus Olaf Althaus, chief financial officer bij Atriva dat in oktober een EIB-lening van € 24 miljoen ondertekende. “We zijn erg optimistisch over de rol van ATR-002 bij de bestrijding van de pandemie.” **Atriva wil een breed inzetbaar antiviraal middel ontwikkelen dat ook werkzaam is tegen nieuwe mutaties van COVID-19 of nieuwe RNA-virussen die voor toekomstige uitbraken kunnen zorgen.**

In oktober ging er ook een EIB-lening van € 24,5 miljoen naar Immunic, dat hiermee een vergelijkbare therapie, IMU-838, aan het ontwikkelen is. Dit geneesmiddel, eveneens in tabletvorm, heeft een brede antivirale werking. IMU-838 bevindt zich nu in fase 2 van een proef bij coronapatiënten die met matige ziekteverschijnselen in het ziekenhuis zijn opgenomen. Het geneesmiddel wordt ook getest voor chronische ontstekings- en auto-immuunziekten, zoals multiple sclerose. “In februari, toen het virus inmiddels wereldwijd actief was, bedachten we dat ons middel wel eens zou kunnen werken tegen COVID-19”, vertelt Hella Kohlhof, chief scientific officer bij Immunic.

Het middel IMU-838 moet de ernst van ziekten als COVID-19 op verschillende manieren beperken. Het voorkomt dat het virus zich vermenigvuldigt. Vervolgens activeert het de natuurlijke immuniteit en, tot slot, helpt het voorkomen dat het immuunsysteem een overreactie op ernstige besmettingen vertoont. Het werkt als een leraar en instrueert de cellen van het lichaam. **“Wanneer cellen in onze lichaam met een virus worden besmet en dit virus zich wil vermenigvuldigen, zijn er in ons lichaam vriendelijke cellen die braaf doen wat het virus wil”, aldus Kohlhof. “In feite neemt het virus de controle over.** IMU-838 kan dit mechanisme blokkeren door het enzym dat de productie van de vriendelijke bouwstenen steunt, af te remmen.”

In november ondertekende het Franse AB Science een EIB-lening van € 15 miljoen om de klinische ontwikkeling van zijn geneesmiddel Masitinib te bespoedigen. Dit geneesmiddel kan mensen helpen die lijden aan levensbedreigende, corona-gerelateerde ziekten, zoals de zogenaamde cytokinestorm waarbij het immuunsysteem overreageert op de besmetting. “Het onderzoek van AB Science kan ook nuttig zijn voor ontstekingsziekten, neurodegeneratieve ziekten, infectieziekten en kankersoorten”, aldus Yu Zhang, manager biowetenschappen en biotechnologie bij de Europese Investeringsbank. “Onze steun voor dit bedrijf wordt in de toekomst mogelijk uitgebreid.”

“ **De tijd dringt. Het voelt alsof we een oorlog aan het voeren zijn.** ”

De bedrijven die behandelingen ontwikkelen, hopen dat hun onderzoek bruikbaar is voor een breed scala aan ziekten. Zij zeggen dat hun behandelingen nog lange tijd nodig zullen zijn, ook als de vaccins succesvol zijn. “Niet iedereen zal gevaccineerd willen worden”, denkt Althaus van Atriva. **“En daarnaast zullen er altijd mensen zijn bij wie de vaccins niet werken of niet kunnen worden gebruikt. Nadat de airbag was ingevoerd, waren er ook nog steeds ambulances nodig.”**

Placentacellen als therapie

Het Israëliësch-Duits bedrijf Pluristem, dat in april een financieringsovereenkomst van € 50 miljoen sloot met de EIB, bewandelt een heel andere route. **Het bedrijf gebruikt placentacellen – de krachtigste cellen in het menselijk lichaam – om ernstige besmettingen te behandelen.** Pluristem kweekt de cellen in een 3D-bioreactor waarin de omstandigheden van het menselijk lichaam worden nagebootst. Door de nieuwe cellen in patiënten te injecteren, helpen zij het lichaam herstellen. De therapie helpt mogelijk patiënten die lijden aan complicaties van het coronavirus – pulmonale hypertensie (een abnormaal hoge bloeddruk in de longen), longfibrose of acute nier- en maagdarmschade.

De placenta's worden verzameld na de geboorte van gezonde, volledig voldragen baby's van vrouwen jonger dan 35 jaar die een facultatieve keizersnede hebben ondergaan. “Die cellen kunnen vervolgens ten behoeve van de mensheid worden gebruikt”, zegt Auvo Kaikkonen, senior specialist biowetenschappen bij de Bank.

Een van de vele lessen van de coronalockdowns is dat we weten hoe belangrijk het is de verspreiding van de ziekte op te sporen en te volgen. De meest recente investering van de Bank in tests is die in Scope Fluidics uit Polen. Dit bedrijf ontwikkelde een snel systeem voor het opsporen van virale ziekteverwekkers en bacteriën. In september keurde de EIB een lening van € 10 miljoen aan Scope Fluidics goed. Het systeem, PCR/ONE, is volledig geautomatiseerd en kan binnen 15 minuten wel 20 ziekteverwekkers en resistente bacteriën identificeren. De nauwkeurigheid van het systeem betekent dat artsen niet meer dagenlang op COVID-testuitslagen hoeven te wachten. Het betekent ook dat mensen vaker getest kunnen worden. “Het belangrijkste voordeel van onze test is de snelheid”, aldus Piotr Garstecki, chief executive van Scope Fluidics. “De tijd dringt. Het voelt alsof we een oorlog aan het voeren zijn.”

De huidige snelle coronatests hebben de reputatie dat ze onnauwkeurig zouden zijn, omdat ze testen op antilichamen tegen COVID-19. Het probleem daarbij is dat sommige besmette mensen mogelijk nog geen antilichamen hebben. Dit kan tot een onjuiste uitkomst leiden. **De nauwkeurigheid van de PCR-tests van Scope Fluidics is bijna 100%.** “Er is een enorme vraag naar dit type tests”, zegt Anna Stodolkiewicz, als EIB-kredietmedewerker werkzaam aan dit project. “De PCR-test is compact en breed inzetbaar. De test kan worden gebruikt op luchthavens, treinstations, waar dan ook.”

Testen blijft cruciaal, ook nu er vaccins beschikbaar zijn. Grote delen van de bevolking zullen nog niet tijdens de eerste ronde worden gevaccineerd en dat betekent dat het coronavirus waarschijnlijk nog op grote schaal zal blijven rondgaan. Scope Fluidics verwacht dat zijn systeem eind dit jaar voorlopig zal worden goedgekeurd door de Europese toezichthouders. **“Ook massaal testen is economisch gezien beter dan de lockdowns”, aldus Garstecki.**

'EEN BUITENKANS, ECHT GEWELDIG'

De Europese Investeringsbank werkte in Italië samen met de nationale stimuleringsbank om kleine bedrijven perspectief te bieden in de coronacrisis

Als kind bleef Giuliano Annigliato maar aan de knop op de tv draaien, gewoon omdat hij het leuk vond om af te stemmen op een van de twee kanalen die er toen waren. Misschien was het onvermijdelijk dat hij uiteindelijk terecht zou komen bij de lokale radio en televisie in Bagnoli, zijn arbeidersbuurt aan de rand van Napels.

Maar hij heeft ook altijd onthouden hoe hij zich had gevoeld toen zijn vader stierf aan een hartaanval. Annigliato was 19 toen het gebeurde, een harde klap en een buitengewoon verdriet. De fabriek waar zijn vader had gewerkt bood hem een baan aan, maar hij bedankte en zei: "Ik red me wel." En dat is precies wat hij deed. Na tien jaar in de media richtte hij de reclamebureaus A&C Network en Uno Outdoor op.

In dertig jaar is het bedrijf van Annigliato qua omvang en ambitie gegroeid en draagt het onder andere in Napels bij aan de restauratie van monumenten met een innovatief idee dat de gemeente geld bespaart. Maar toen in maart het coronavirus Italië teisterde, raakte dat ook het bedrijf van Annigliato – de meeste van zijn klanten komen uit de kledingsector, een van de sectoren die het hardst door de pandemie is getroffen.

Hij kreeg weer perspectief door de **€ 1,5 miljard aan EIB-financiering voor kleine Italiaanse bedrijven, de eerste directe reactie van de Bank op de coronapandemie en het hoogste bedrag dat één land tijdens de pandemie aan steun ontving**. Samen met Cassa Depositi e Prestiti (CDP), de nationale stimuleringsbank van Italië, steunde de EIB een lening van € 2,3 miljoen die Annigliato kreeg van de Monte dei Paschi di Siena, de oudste bank ter wereld.

"We zijn solidair met de kleine en micro-bedrijven in Italië", zegt Claudia Barone, kredietmedewerker bij de Europese Investeringsbank en vanaf het begin van de crisis betrokken bij deze snelle reactie. In april werd de financiering goedgekeurd door de Raad van Bewind van de EIB en in juli was al meer dan € 600 miljoen uitgekeerd aan kleine bedrijven.

Het behoud van de geschiedenis van Napels

Als je in Napels bent en stuit op een gigantisch billboard waarachter de gevel van een monument schuil gaat, is de kans groot dat Giuliano Annigliato achter dit creatieve idee zit: "Met de opbrengsten uit deze reclames worden de restauratiekosten van historische gebouwen betaald." Obeliskken, fonteinen en monumenten trekken de aandacht van ondernemingen en bedrijven, waaronder Original Marines, Burger Italy, Liu Jo en Enrico Coveri. Deze ondernemingen hebben tijdelijke reclameruimte in Napels, terwijl het restaureren van de monumenten de stad niets kost.

Gezien de rijke historie van Napels is er veel restauratiewerk te doen. Desondanks had Annigliato, toen de pandemie in Italië in maart en april op haar ergst was, nauwelijks klandizie. **Ook het geld dat hij**

“ **Samen met CDP hebben we onze krachten gebundeld en ons als een uniek team ingezet voor kleine Italiaanse bedrijven.** ”

voor noodgevallen opzij had gezet, was niet genoeg om zijn 36 werknemers gedurende een langere periode te betalen. Annigliato moest voor een aantal van hen gebruik maken van een tijdelijke verlofregeling.

Maar eind april, toen hij het eigenlijk niet meer zag zitten, **ontving Annigliato via CDP en Monte dei Paschi di Siena geld van de Europese Investeringsbank, waar hij om zat te springen. Met deze buffer kon hij met een gerust hart een grote online opdracht aannemen van Rossignol, het iconische Franse merk.** “Het was een buitenkans, echt geweldig”, vertelt Annigliato enthousiast, maar ook duidelijk opgelucht – als iemand die het bijna fout had zien gaan.

Anniigliato begeeft zich nu op de online markt, op zoek naar andere kanalen die hij kan gebruiken om zijn nieuwe producten aan te bieden. “Als er iets is dat de crisis ons heeft geleerd, dan is het wel dat we geen kans moeten verspillen”, aldus Annigliato. “Vandaag is het een virus, morgen kan het iets anders zijn. Zo is het leven. En daar moet je mee leren leven.”

Te klein en te risicovol? Geen probleem

Anniigliato vergelijkt de coronacrisis met een oorlog die we moeten voeren met ons hoofd en met ons hart, flexibel maar gestructureerd. Zonder deze ingrediënten zou de gezamenlijke operatie van de Europese Investeringsbank en Cassa Depositi e Prestiti ook niet hebben plaatsgevonden. De twee instellingen zijn al lange tijd partners en hebben een zeer goede verstandhouding – dat voelt veilig en vertrouwd. **“Samen met CDP hebben we onze krachten gebundeld en ons als een uniek team ingezet voor kleine Italiaanse bedrijven”**, aldus Claudia Barone van de EIB. “Hier kwam nogal wat bij kijken, zoals het vereenvoudigen van lange en omslachtige procedures”, voegt ze toe.

Het resultaat is indrukwekkend. **De EIB steunt het ‘Business Platform’ van CDP, op gunstige voorwaarden. CDP leent de middelen door aan financiële intermediairs als Monte dei Paschi di Siena, die op haar beurt ondernemers als Annigliato steunt.** Door de samenwerking met CDP kan EIB-financiering banken bereiken die doorgaans geen toegang hebben tot de gunstige voorwaarden van de EIB, omdat ze te klein of te risicovol zijn. Omdat CDP geen winstoogmerk heeft, kunnen Annigliato en andere kleine ondernemers maximaal profiteren van de gunstige rentetarieven van de EIB.

Nu kijkt Annigliato uit naar de restauratie van het middeleeuwse kasteel Maschio Angioino in het centrum van Napels, het symbool van de stad. De torens van het kasteel hebben al vele epidemieën door Napels zien trekken en ze staan nog steeds overeind. Dankzij de samenwerking tussen CDP en de EIB geldt dat laatste ook voor de bedrijven van Annigliato.

EEN REDDINGSLIJN VOOR NOORD-SPANJE

Catalaanse bank wil bijna 50 000 mensen helpen om hun baan te behouden, rekeningen te betalen en de coronacrisis het hoofd te bieden

De coronapandemie heeft fikse klappen uitgedeeld aan vele economische sectoren, maar vooral aan ondernemingen die afhankelijk zijn van toerisme. Voor veel van hen vormde de door de Europese Investeringsbank gegarandeerde financiering een reddingslijn. “We geloven dat het in 2021 beter wordt, maar de komende jaren zullen we hard moeten werken en goed op onze uitgaven moeten letten”, zegt Rafael Ruiz, chief financial officer bij Barcelona Technical Center, een ingenieurbureau in Martorell, ten noordwesten van Barcelona – een bedrijf dat 148 werknemers heeft en producten ontwerpt voor de automobiel-, luchtvaart- en spoorwegsector.

“ We helpen hen bij het ontwikkelen van nieuwe bedrijfsmodellen, waardoor ze weer actief kunnen worden en de economie een impuls geven. ”

Het bedrijf van Ruiz sloot een lening af van € 950 000 bij het Institut Català de Finances (ICF), de publieke Catalaanse bank voor kleine bedrijven en ondernemers. “Door deze lening konden we salarissen blijven betalen en aan andere verplichtingen voldoen, ondanks dat het aantal projecten terugliep”, vertelt Ruiz.

De financiële reddingslijn voor Barcelona Technical Centre werd mogelijk gemaakt door een lening van € 250 miljoen die de Europese Investeringsbank verstrekke aan het ICF. De lening zal worden gebruikt om wel 48 000 mensen in de detailhandel, het toerisme, de catering, de cultuur- en vele andere sectoren te helpen hun rekeningen te betalen en een nieuw bedrijfsplan te ontwikkelen. De EU-bank en het ICF werken sinds 2008 nauw samen en hebben al duizenden kleine bedrijven in de regio gesteund.

“We zijn voortdurend alert op tekenen van herstel”, zegt Rafel Niubò, algemeen secretaris van Eurofitness, een bedrijf in Barcelona dat in heel Spanje fitness- en sportcentra beheert en bouwt. Eurofitness had het zwaar tijdens de pandemie en vele sportscholen moesten sluiten. Niubò ziet nu enkele bemoedigende signalen, maar op dit moment is zijn doel simpelweg het bedrijf draaiende te houden. Eurofitness, dat 327 werknemers heeft, kreeg van het ICF een lening van € 1 miljoen. Dankzij deze hulp konden salariskortingen, ontslagen en een slechtere dienstverlening aan klanten worden voorkomen.

Maximaal 2 000 ondernemingen konden aanspraak maken op een lening uit deze financiering van de Europese Investeringsbank. Met behulp van de EIB-lening en investeringen uit andere publieke en private bronnen, wil het ICF maximaal € 1 miljard beschikbaar maken om kleine bedrijven door de crisis te loodsen.

// **De EIB steunt kleine bedrijven in Spanje meer dan ooit. We werken nauw samen met onze intermediairs om zoveel mogelijk ondernemingen te helpen.** //

Nieuwe bedrijfsmodellen in antwoord op de crisis

Josep-Ramon Sanromà, chief executive van de Catalaanse publieke bank, zegt dat zijn medewerkers zich hebben ingespannen om ondernemers nieuwe financieringsoplossingen te kunnen bieden. “De crisis heeft tijdens de lockdown grote gevolgen gehad voor Catalaanse bedrijven”, zegt hij. “Ondernemingen werden lamgelegd, de verkopen liepen terug en bedrijven moesten zich aanpassen aan de nieuwe veiligheidsmaatregelen. Velen, met name de zelfstandigen en kleine bedrijven, hebben meer financiële steun nodig. We helpen hen bij het ontwikkelen van een nieuw bedrijfsmodel waardoor ze weer actief kunnen zijn en de economie een impuls geven.”

Het bruto binnenlands product en de werkgelegenheidscijfers van Spanje daalden in 2020 aanzienlijk. De Spaanse economie draait meer dan andere Europese landen op toerisme en vastgoedtransacties, twee sectoren die met name in de problemen kwamen door de pandemie. Spanje begint te herstellen en het Internationaal Monetair Fonds verwacht dat het bbp in 2021 zal stijgen. “De economische gevolgen voor Spanje zijn ernstig, maar langzaamaan beginnen we licht te zien aan het einde van de tunnel”, aldus Alex Saz-Carranza, kredietmedewerker bij de Europese Investeringsbank en betrokken bij transacties om veel delen van Spanje weer op te starten. “De EIB steunt kleine bedrijven in Spanje meer dan ooit. We werken nauw samen met onze intermediairs om zoveel mogelijk ondernemingen te helpen, zodat we economische gevolgen van de pandemie kunnen verlichten, bedrijven niet omvallen en banen behouden blijven.”

Een snelle reactie op de coronacrisis

Deze kredietovereenkomst tussen de Europese Investeringsbank en het ICF was een van de eerste grote transacties in het kader van een programma van de EIB-Groep ter waarde van € 5 miljard om Europese bedrijven te helpen de crisis te bestrijden. De Europese Investeringsbank keurde deze Spaanse transactie binnen enkele maanden via een versnelde procedure goed, zodat kleine bedrijven vlug konden worden geholpen.

De extra financiering kwam net op tijd voor ondernemingen als Atrápalo, een online reisbureau dat is gevestigd in Barcelona en 220 mensen in dienst heeft. Atrápalo sloot een lening van € 500 000 af bij de Catalaanse publieke bank om zijn personeel te betalen en zich voor te bereiden op het onverwachte. “Er bestaat veel onzekerheid over de toekomst”, zegt Luis Alonso, chief financial officer van Atrápalo. “We weten niet wanneer en hoe snel de vraag naar reizen, toeristische activiteiten of vrijetijdsbesteding zich zal herstellen, maar dankzij deze lening kunnen we omgaan met deze onzekerheid en de daling in activiteiten compenseren.”

TERUG NAAR DE BASIS

Op een terrein dat doorgaans in het teken staat van hightech en innovatie, verdrongen gezondheidsautoriteiten overal in Europa zich in 2020 om basale medische behoeften te financieren, terwijl anderen zochten naar simpele oplossingen voor COVID-19-besmettingsgolven.

In Kiskunhalas, een stad in het zuiden van Hongarije, zagen ze in maart aankomen dat de plaatselijke gezondheidsinstellingen de coronabesmettingen niet meer aan zouden kunnen. Daarom besloot de overheid een mobiel ziekenhuis op te zetten. “Het werd gebouwd in slechts enkele weken als reactie op het stijgend aantal ziekenhuispatiënten in het gebied”, vertelt Gabor Kiss, kredietmedewerker bij de Europese Investeringsbank en betrokken bij de financiering voor Kiskunhalas en andere medische noodvoorzieningen in Hongarije.

Het mobiele ziekenhuis van Kiskunhalas biedt plaats aan 150 patiënten en kan sinds april worden ingezet. Het is speciaal bedoeld voor coronapatiënten die intensive care-zorg nodig hebben. “Het helpt ook om het virus onder controle te houden”, benadrukt Tunde Szabo, gezondheidseconoom bij de Bank. “De lokale gezondheidsinstellingen kunnen coronapatiënten afzonderen van andere patiënten, waardoor het risico om in het ziekenhuis een coronabesmetting op te lopen aanzienlijk daalt.

De Europese Investeringsbank steunt gewoonlijk medische innovatie – van infrastructuur in ziekenhuizen en medische apparatuur tot biotechnologische innovatie en de ontwikkeling van coronavaccins. Maar in dit uitzonderlijke jaar hadden de medewerkers in ziekenhuizen en de gezondheidszorg over de hele wereld – met name in de eerste maanden van de pandemie – in eerste instantie geen innovatieve technologie en instrumenten nodig. Overheden hadden hun handen vol aan het leveren van basisbehoeften om de verspreiding van de ziekte te voorkomen, en infrastructuur en personeel om ernstig zieke coronapatiënten te behandelen. Daarom richtten zij zich tot de Europese Investeringsbank met verzoeken voor de financiering van de meer basale medische voorzieningen.

500 manieren om te helpen

Landen moesten hun ziekenhuizen en gezondheidscentra snel voorzien van essentiële beschermingsmiddelen, zoals medische maskers, handschoenen, desinfecterende producten en voorzieningen voor de kritieke zorg aan coronapatiënten, zoals intensive care-bedden en beademingsapparatuur.

Ook al behoorde Hongarije niet tot de zwaarst getroffen EU-landen, moest de overheid de bevolking in maart 2020 wel beschermen en het aantal besmettingen zien terug te dringen. En zij moest zich voorbereiden op een mogelijk tweede besmettingsgolf. Dit bleek cruciaal aangezien Hongarije later in het jaar bijzonder hard werd getroffen. **De Europese Investeringsbank hielp het land zijn noodmaatregelen te financieren met een lening van € 162,5 miljoen aan de Hongaarse overheid. Daarmee werden bijna 500 verschillende soorten zaken betaald die nodig waren om de verspreiding van de ziekte tegen te gaan en patiënten doeltreffend te behandelen.**

“Dit was een bijzonder gezondheidsproject voor de Bank”, aldus EIB-gezondheidseconoom Szabo. “Onze projecten richten zich meestal op modernisering van ziekenhuizen en innovatie van de gezondheidszorg, maar dit zijn uitzonderlijke tijden. De dringende noodzaak was helder: we moesten snel reageren om de EU-lidstaten te steunen en ze te helpen met de aanpak van de coronacrisis, op welke manier ook.”

Onder andere respiratoire en chirurgische maskers, desinfecterende middelen, beademingsapparatuur en patiëntmonitoren werden door de Hongaarse overheid met deze lening aangeschaft. “Vrijwel de hele lening is besteed aan medische apparatuur en benodigdheden voor zorginstellingen tijdens de pandemie”, aldus Szabo. De nieuw gekochte medische apparatuur werd over heel Hongarije verdeeld.

Simpele oplossingen voor corona in Tsjechisch ziekenhuisproject

De Hongaarse crisismaatregelen vormen een van de vele coronaprojecten die de EIB het afgelopen jaar steunde. Het aantal gezondheidsprojecten bij de Bank is in vergelijking met het jaar ervoor verdrievoudigd. De gezondheidsprojecten van de Bank in 2020 richtten zich echter niet uitsluitend op crisismaatregelen. Ondanks de ongekende omstandigheden hielden we ook onze langetermijndoelen voor gezondheidszorginfrastructuur in het oog.

De coronacrisis trok een zware wissel op de lokale gezondheidsinstellingen. Door de pandemie kwamen ook hun kwetsbare plekken aan het licht en bleek dat ze niet goed waren voorbereid. Lokale overheden moesten nu wel iets doen aan de tekortkomingen in oudere ziekenhuizen. Daarom steunt de **EIB de Tsjechische regio Midden-Bohemen met een lening van € 48 miljoen om zich beter voor te bereiden op noodsituaties en de regionale infrastructuur voor gezondheidszorg, vervoer, maatschappelijke zorg en onderwijs te moderniseren.**

“ **Het is geen kwestie van meer ziekenhuisbedden. We moeten ervoor zorgen dat onze ziekenhuizen beter bestand zijn tegen een pandemie.** ”

Meer dan de helft van het geld zal worden besteed aan het renoveren en moderniseren van vijf ziekenhuizen in de regio en de ambulancedienst van Midden-Bohemen. Dankzij de investering zullen uiteindelijk bijna 1,4 miljoen mensen in de regio eenvoudiger toegang hebben tot verbeterde gezondheidszorg. “Door het programma kunnen deze medische voorzieningen doelmatiger worden, de kwaliteit van hun dienstverlening verbeteren, energie besparen en zich beter voorbereiden op noodsituaties”, aldus Szabo.

Dit is het moment om de volgende pandemie te voorkomen

“Een pandemie pak je aan door de gezondheidsvoorzieningen te verbeteren”, legt Szabo uit. “Het is geen kwestie van meer ziekenhuisbedden. We moeten ervoor zorgen dat onze ziekenhuizen beter bestand zijn tegen een pandemie.” Dat kan door eenvoudige oplossingen als het verbeteren van de ventilatiesystemen zodat in ziekenhuizen minder besmettingen worden opgelopen. Dit is een van de veranderingen die in Tsjechische ziekenhuizen is aangebracht.

“Het is ook belangrijk om opnieuw na te denken over het zorgstelsel”, benadrukt Szabo. “We moeten het aantal centra voor langdurige zorg uitbreiden. Langdurige zorg moet niet worden verleend in ziekenhuizen voor acute zorg, omdat het de meest arbeidsintensieve vorm van zorg is. Speciale voorzieningen voor langdurige zorg zijn veel efficiënter en kunnen eenvoudiger worden aangepast voor infectiebeheersing.” De coronapandemie dwingt ons deze ontwikkelingen te versnellen – om opnieuw naar onze ziekenhuizen te kijken en te evalueren hoe goed we eigenlijk zijn voorbereid. Dit is het moment om de volgende pandemie te voorkomen – tot dat inzicht zijn we dit jaar allemaal wel gekomen.

OPLOSSINGEN VOOR HET KLIMAAT

ONZE EXPERTS OVER DE KLIMAATUITDAGING

In reactie op de mondiale klimaatcrisis en ter ondersteuning van de Europese Green Deal, heeft de EIB zichzelf ambitieuze klimaatdoelen gesteld en is zij bezig zich te transformeren tot klimaatbank van de Europese Unie. Tegelijkertijd zijn er mensen die betogen dat de aanpak van de gevolgen van de coronacrisis zich uitsluitend moet richten op economische groei en werkgelegenheid. De EIB vindt dat het herstel groen moet zijn en ons gestaag moet leiden naar een netto uitstoot van nul. De routekaart voor het klimaat waarin uiteengezet is hoe we de klimaatdoelen willen bereiken, werd opgesteld in 2020. Daarmee is 2021 het eerste jaar waarin dit groene actieplan wordt uitgevoerd.

Elina Kamenitzer, afdelingshoofd Coördinatie klimaatactie en milieu, Directoraat Verrichtingen

De pandemie heeft ons ruw maar duidelijk doen beseffen dat we toekomstige infrastructurele investeringen moeten bezien in de context van radicale verwachtingen over toekomstig(e) behoeften, gedrag en gebruik van hulpbronnen. Deze totaal andere manier van denken dwingt projectopdrachtgevers – en financiers – om nieuwe indicatoren toe te passen voor het meten van duurzaamheid. Om te bereiken dat opdrachtgevers en financiële intermediairs deze nieuwe technieken en normen beter begrijpen en toepassen, is substantiële ondersteuning nodig in de vorm van advies en technische bijstand

Frank Lee, afdelingshoofd Europese Investeringsadvieshub, Directoraat Verrichtingen

Ook in moeilijke tijden bleef de wind waaien en de zon schijnen. Duurzame energiebronnen bleken bestand tegen corona. De weg voor ons had niet duidelijker kunnen zijn. Nu moeten we de transitie richting onze groene toekomst versnellen.

Alessandro Boschi, afdelingshoofd Duurzame energie, Directoraat Projecten

Steden bevinden zich in de frontlinie van de coronacrisis – ze leveren essentiële diensten op het gebied van gezondheidszorg, burgerbescherming, stedelijke vervoer en beheer van de openbare ruimte, terwijl ze veel minder inkomsten hebben omdat de economie van de stad deels stil ligt. In 2020 zijn we in verband met corona stedelijke herstelprogramma's gestart in belangrijke steden als Grenoble, Milaan en Barcelona en ontwikkelden we nationale stedelijke herstelprogramma's in Frankrijk, Nederland en Polen. 2020 was ook het jaar waarin een belangrijke nieuwe adviesvoorziening werd geïntroduceerd: het *City Climate Gap Fund*. Dit fonds wordt door ons en GIZ – het Duitse bureau voor internationale samenwerking – samen met de Wereldbank uitgevoerd om in een vroeg stadium steun bij projectvoorbereiding te bieden aan steden in ontwikkelings- en opkomende landen. Het fonds wordt gefinancierd door Luxemburg en Duitsland en moet slimme klimaatprojecten op het gebied van water, duurzame stedelijke mobiliteit, energiebesparing en klimaatadaptatie een vliegende start helpen geven.

Gerry Muscat, afdelingshoofd Stedelijke ontwikkeling, Directoraat Projecten

De EIB reageerde snel op de coronacrisis. Het vermogen van de Bank om nieuwe benaderingen te ontwikkelen en ongekende uitdagingen aan te pakken zal nog belangrijker blijken in de strijd tegen klimaatverandering en milieuvervuiling. Door de klimaatbank van de EU te worden, leveren we een belangrijke bijdrage aan de Europese Green Deal. Maar het is ook een zeer positieve ervaring voor iedereen die is betrokken bij de aanpak van de grootste dreiging waar de wereld op dit moment voor staat.

Heinz Olbers, directeur West-Europa, Directoraat Verrichtingen

Al sinds de uitvinding van het wiel is vervoer het toneel geweest van menselijke inspanningen en – van grote zeilschepen tot gestroomlijnde straaljagers – heeft het de technologische vooruitgang aangejaagd en mogelijk gemaakt. Nu is het onze beurt om de existentiële uitdagingen van onze tijd onder ogen te zien. Er is een groene en digitale revolutie gaande in de vervoerssector, in een tijd waarin het klimaat in een crisis verkeert en een gezondheidspandemie de mensheid bedreigt. Vervoer is onderdeel van zowel het probleem als de oplossing. Het is de enige sector die CO₂ uitstoot en desondanks blijft groeien – en een van de economische sectoren die het zwaarst door de pandemie is getroffen. Maar van de vervoerssector wordt ook verwacht dat deze de leiding neemt in een groene transitie. De EIB zal de sector steunen om tot een echt duurzaam vervoerssysteem te komen.

Gavin Dunnett, directeur Mobiliteit, Directoraat Projecten

EEN PLAN VOOR DE PLANEET

De routekaart voor het klimaat zal ervoor zorgen dat onze financiering ten goede komt aan de Europese Green Deal en Europa koolstofneutraal maken

De komende tien jaar wordt cruciaal voor de klimaat- en milieucrisis. In lijn met de Europese Green Deal hebben we onze klimaat- en milieutoezeggingen voor de periode 2021-2025 aangescherpt. Onze routekaart voor het klimaat beschrijft hoe we deze ambitieuzere doelen zullen nakomen. We zullen de transitie naar een koolstofarme, klimaatbestendige en milieuduurzame economie versnellen en ervoor zorgen dat al onze financieringen voldoen aan het Klimaatakkoord van Parijs, terwijl we niemand achterlaten en de ontwikkelingsdoelen voor de lange termijn blijven steunen.

“Deze opgeschroefde ambitie heeft verstrekkende gevolgen voor de prioriteiten en werkwijze van de EIB-Groep”, aldus Stephen O’Driscoll, hoofd van het Bureau milieuzaken, klimaatzaken en sociale aangelegenheden. “Het is een verandering op DNA-niveau, waarbij we alle registers opentrekken om de doelen van de Europese Green Deal te behalen.”

De Bank heeft al sinds 2015 een ambitieuze klimaatstrategie. Het idee voor een nieuwe routekaart voor het klimaat ontstond eind 2019, nadat de Europese Raad en de EU-landen de EIB-Groep vroegen haar steun voor de Europese Green Deal te vergroten en de beweging richting een koolstofneutraal continent in 2050 te versnellen.

Meer schone energie en innovatie

De kernpunten uit de routekaart:

- Verhogen van de EIB-financiering voor klimaatactie en milieuduurzaamheid van 30% nu tot meer dan 50% in 2025
- Afstemmen van alle nieuwe financiering op de uitgangspunten en doelen van het Klimaatakkoord van Parijs
- Ondersteunen van € 1 biljoen aan investeringen in klimaatactie en milieuduurzaamheid in de periode 2021-2030
- Voortbouwen op het besluit om niet langer te investeren in traditionele projecten die afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen
- Behouden van de leidende positie op de kapitaalmarkten, waar de EIB de eerste instelling was die groene obligaties uitgaf en nog steeds de grootste supranationale emittent van groene obligaties is
- Concentreren op schone energie, innovatieve technologieën en digitalisering, die een belangrijke rol zullen spelen in de modernisering en decarbonisatie van de industrie
- Verhogen van de financiering die samenlevingen helpt zich aan te passen aan klimaatverandering en economieën veerkrachtiger maakt

De routekaart beschrijft hoe we meer steun zullen verlenen aan gemeenschappen met een economie die in grote mate afhankelijk is van de energie-intensieve industrie, zoals kolenmijnbouw of staalproductie. Dat betekent meer middelen voor een ‘rechtvaardige transitie’ en sociale gelijkheid, waaronder meer training, banen en adviesdiensten voor mensen van wie de bestaansmiddelen nu worden bedreigd door de transitie naar een koolstofarme economie en de gevolgen van klimaatverandering. Ook wereldwijd steunen we de transitie naar een koolstofarme, milieuduurzame economie, waarbij de nadruk met name ligt op de weerbaarheid van gemeenschappen die kwetsbaar zijn voor klimaatverandering.

OPLOSSINGEN VOOR HET KLIMAAT

“Als het gaat om bestaansmiddelen die als gevolg van klimaatverandering onder druk staan, weten we dat mensen in ontwikkelingslanden – vooral in de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten – vaak het kwetsbaarst zijn en tegelijkertijd over de minste financiële middelen beschikken om zich aan te passen”, zegt hoofddeskundige klimaatverandering Nancy Saich.

In alle landen zullen de komende tien jaar grote veranderingen moeten worden doorgevoerd. De routekaart helpt de Bank nieuwe partners te vinden en haar invloed in de wereld te vergroten om haar klimaatdoelen te behalen.

Lees de volledige routekaart voor het klimaat op www.eib.org/cbr

DE VOLGENDE GROENE STAPPEN

De Europese Investeringsadvieshub, een samenwerking tussen de EIB en de Europese Commissie, helpt lidstaten en ondernemingen bij het voorbereiden van projecten voor toekomstige financiering. Het werk van de advieshub helpt Europa zijn klimaatambities te bereiken.

Waterstof als alternatieve brandstof

Het Duitse ministerie van Vervoer en Digitale Infrastructuur vroeg steun in de vorm van strategisch advies bij het ontwikkelen van een financieringsmodel voor het gebruik van waterstof als alternatieve brandstof in het Duitse vervoersnetwerk. De advieshub biedt sectoroverstijgende, technische en financiële adviesdiensten om de marktvooruitzichten voor waterstof te beoordelen en financierings- en leveringsmodellen voor te stellen.

Klimaatadaptatie voor Genua

Gemeenten als het Italiaanse Genua hebben hulp nodig bij de analyse van mogelijke maatregelen voor klimaatadaptatie. De opdracht aan de advieshub is het analyseren van de verschillende opties voor projecten in drie of vier verschillende steden en het vergelijken van de kosten en baten. Op basis van de resultaten kunnen voor elk project conclusies worden getrokken over de meest geschikte optie.

Controleer je energieverbruik

De Tsjechische nationale stimuleringsbank ČMZRB benaderde de Europese Investeringsadvieshub voor hulp bij het opschalen van investeringen in energiebesparing met behulp van EU-middelen. De advieshub voerde een marktonderzoek uit dat resulteerde in een voorstel voor een garantie-instrument om de tekorten in de markt aan te pakken, inclusief de investeringsstrategie, het bestuur, de monitoring en de verslaglegging ervan. Uit het onderzoek bleek ook de behoefte aan een éénloketsysteem voor technische bijstand voor potentiële projecten. Dit heeft geleid tot een aanvraag voor bijstand bij projectontwikkeling in het kader van ELENA (de faciliteit voor Europese plaatselijke bijstand op energiegebied). De opdracht laat zien dat EU-middelen en EIB-financiering via innovatieve financiële instrumenten kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van energieprestatiecontracten te ondersteunen, in combinatie met investeringsubsidies voor de uitgebreide renovatie van gebouwen. Dergelijke regelingen zijn ook onderdeel van de ‘renovatiegolf’, een initiatief van de Europese Commissie om het aantal energiebesparende renovaties de komende tien jaar te verdubbelen. Het financiële instrument wordt naar verwachting in 2021 operationeel.

ALS HET WINDSTIL IS

Twee innovatieve Zweedse bedrijven die accu's produceren willen schone energie leveren, voor thuis en voor de auto

Als het waait of als de zon schijnt, produceren wind- en zonneparken duurzame energie. Maar de wind waait niet altijd, en de zon schijnt niet altijd precies op het moment dat we elektriciteit willen gebruiken. Daarom zijn accu's zo belangrijk voor een groene toekomst. Nilar en Northvolt, twee Zweedse bedrijven, produceren accu's die groene energie opslaan totdat deze nodig is.

Nilar, dat zich al meer dan 15 jaar bezighoudt met de ontwikkeling van accu's op basis van nikkel in een nieuw, groot formaat, bracht zijn product in 2019 op de markt. De nikkel-methaalydride accu's zijn ontworpen om duurzame energie op te slaan in woningen of in een commerciële, gemeentelijke en industriële omgeving. Ze zijn niet bedoeld als vervanging van lithium in volledig elektrische voertuigen, aangezien nikkel een zwaarder metaal is. Maar de hydride accu's van Nilar kunnen veilig worden gebruikt in gebouwen, omdat nikkel-methaalydride accu's niet-ontvlambaar zijn. Daarnaast hebben ze een levensduur van twintig jaar en kunnen ze rendabel gerecycled worden.

De kosten van accu's dalen. Sinds 2010 zijn de kosten van lithium-ion accu's voor elektrische voertuigen met bijna 90% gedaald. De kosten van nikkel-accu's voor stationaire opslag zijn met ongeveer twee derde gedaald. Maar bijna alle geavanceerde accu's komen op dit moment van buiten de Europese Unie. Omdat de prijs van accu's een belangrijke factor is bij de aanschaf, is het belangrijk om de productie van accu's te ontwikkelen in Europa, waar de markt voor schone energie snel groeit. Het ontwikkelen van accu's is echter een langdurig, onzeker en kostbaar proces, en om concurrerend te zijn is massaproductie nodig. Startende bedrijven komen daarom moeilijk aan commerciële investeerders en financiering van banken.

Snelle innovatie stimuleren

Nilar beschikt niet over een uitgebreide commerciële staat van dienst en is daarmee het soort project waarvoor de financiering van de Europese Investeringsbank van levensbelang is. De EU-bank steunt het onderzoek naar en opschaling van innovatieve producten, zodat ze aantrekkelijker worden voor private investeerders. **“De Europese Investeringsbank is ontzettend belangrijk bij het stimuleren van snelle innovatie binnen kleine ondernemingen met gloednieuwe technologie”, zegt Michael Obermayer, voorzitter van Nilar.** Techbedrijven met innovatieve projecten die zelf geen – kapitaalintensieve – schaalvergroting kunnen realiseren, kunnen niet groeien en hun ideeën blijven mogelijk op de plank liggen. Obermayer: “De bereidheid van de Europese Investeringsbank om Nilar aan het begin van de commercialiseringsfase leningen te verstrekken om zijn technologie op de markt te brengen, is essentieel”.

Accu's van de volgende generatie spelen een centrale rol in de doelstelling van de Europese Commissie om tot 2030 de koolstofuitstoot met 55% te verminderen. Zij dragen ook bij aan de energie-onafhankelijkheid – en daardoor aan de energiezekerheid – van Europa.

“ **Dankzij onze investering kon dit in één keer... anders was de technologie misschien ongebruikt gebleven of uitgekocht, en mogelijk buiten de Europese Unie terechtgekomen.** ”

Wielen draaien op groene stroom

De accu's van Northvolt zijn ook groen. Maar anders dan de accu's van Nilar zijn de lithium-ion accu's van Northvolt vooral bedoeld voor het aandrijven van elektrische voertuigen. Elektrische voertuigen gebruiken niet één enkele accu, zoals een telefoon. In plaats daarvan gebruiken ze duizenden afzonderlijke lithium-ioncellen die samenwerken. Bij het opladen van de auto wordt de elektriciteit chemisch opgeslagen in de accu's. Als de auto vervolgens gaat rijden, geeft de accu energie af aan de elektrische motor zonder koolstof uit te stoten. Het vervangen van vervuilende auto's door schone elektrische voertuigen is essentieel voor de groene transitie.

Nilar en Northvolt worden gesteund door EIB-leningen die – deels – vallen onder het InnovFin-programma van de Europese Commissie. Dit programma financiert innovatieve demonstratieprojecten die gericht zijn op omvorming van het energiesysteem, inclusief energieopslag.

Met de EIB-lening van € 46 miljoen kan Nilar opschalen van één naar acht productielijnen. Het voordeel van deze accu's is dat ze huiseigenaren, commerciële gebouwen en de industrie met zonnepanelen en kleinere duurzame energiecentrales in staat stellen hun overschot aan groene energie te verkopen.

Schaalvergroting van Zweedse accuproducenten

Opschalen van de productie was ook de reden voor de EIB-steun aan de accu's van Northvolt. Met een vanuit InnovFin gegarandeerde lening van de Europese Investeringsbank bouwde het bedrijf eerst een demonstratielijn in Västerås, niet ver van Stockholm. Die fabriek startte eind 2019 met de productie van het nieuwe type accu.

Northvolt heeft inmiddels de volgende stap gezet: een fabriek voor lithium-ion accu's in Skellefteå, in het noordoosten van Zweden. **De fabriek in Skellefteå wordt gesteund door een andere EIB-lening, in dit geval van \$ 350 miljoen, waarbij gebruik is gemaakt van de garantie van het Europees Fonds voor strategische investeringen** – onderdeel van het Investeringsplan voor Europa. “De opslag van duurzame energie is de sleutel tot een koolstofneutrale samenleving”, aldus Peter Carlsson, chief executive van Northvolt, “en accu's zijn daarbij onmisbaar.”

WAT MONTY PYTHON NIET WIST OVER LUPINES

Een fonds voor bio-economie werpt zich op het gebrek aan financiering voor ondernemingen met bewezen technologieën, zodat ze in heel Europa kunnen uitbreiden

Het Britse Monty Python-team had ooit een sketch waarin een onbekwame struikrover zijn slachtoffers berooft met het absurde bevel: “Je lupines of je leven!” De grap was dat lupines niets waard waren, het waren gewoon paarse bloemen. Het Duitse Prolupin weet wel beter. Het bedrijf ontwikkelde vegan ijs, zonder melk, en een reeks andere voedingsmiddelen – allemaal van lupinezaden. Prolupin, gevestigd in de buurt van Rostock, verkoopt zijn producten in Duitsland. Maar om uit te breiden naar andere Europese landen zijn aanvullende investeringen nodig en deze zijn voor relatief nieuwe ondernemingen in de bio-economie moeilijk te vinden. Ze hebben geen reputatie op grond waarvan ze bankleningen kunnen krijgen en verstrekkers van durfkapitaal richten zich eerder op andere sectoren.

En daar komt het European Circular Bioeconomy Fund in beeld. Het fonds is bezig € 250 miljoen op te halen voor de (circulaire) bio-economie en investeert in jonge ondernemingen met bewezen technologieën die financiering nodig hebben om hun activiteiten op te schalen en grotere markten te ontsluiten. **De bio-economie en circulaire bio-economie zijn essentieel willen we de economie verduurzamen en het milieu beschermen. De bio-economie verkleint onze afhankelijkheid van natuurlijke hulpbronnen doordat zij de productie stimuleert van voedsel, materialen en energie op basis van duurzame biologische grondstoffen (zoals lupines).**

Het European Circular Bioeconomy Fund komt voort uit een – door de Europese Commissie gesteund – onderzoek van de InnovFin-adviesdiensten van de EIB uit 2017. Het onderzoek stelde vast dat er een aanzienlijk financieringstekort was voor ondernemingen in de bio-economie die hun productie en distributie moesten uitbreiden. Een van de aanbevelingen was het opzetten van een aandelenfonds om ondernemingen in de groeifase te ondersteunen. Dus kozen de Europese Investeringsbank en de Europese Commissie een beleggingsadviseur die het European Circular Bioeconomy Fund opzette. “De bio-economie en de circulaire bio-economie worden nog steeds als opkomende sector beschouwd”, aldus Yicui Sun, de medewerker beleggingen die verantwoordelijk is voor de EIB-investering in het fonds. “De garantie van de Europese Commissie is van groot nut bij het aantrekken van private investeerders om dit tekort aan te vullen.”

Het Fonds haalde bij de eerste financieringsronde in oktober € 82 miljoen op en heeft sindsdien veel aandacht getrokken van zowel private als publieke investeerders. De vooruitzichten voor volgende financieringsronden zijn positief. **“Dit zal de aanzet zijn tot meer Europese activiteit in deze sector”**, aldus Felipe Ortega Schlingmann, afdelingshoofd Agribusiness en plattelandsontwikkeling bij de EIB. **“Er is een enorm potentieel voor groei.”**

DUURZAAMHEID IN DE RUIMTE

Een bedrijf aan de oever van het Comomeer bouwt satellietdragers om gegevens over klimaatverandering uit de ruimte te verzamelen en brokstukken van de afgelopen decennia op te ruimen

Als verbindingen over land worden beschadigd door natuurrampen als orkanen en aardbevingen, stellen satellieten mensen en hulpverleners in staat om met elkaar te blijven communiceren. En bij een pandemie zorgen satellieten ervoor dat geïsoleerde patiënten of mensen in landelijke gebieden digitale verbinding hebben met zorgprofessionals. Satellieten verschaffen ook gegevens voor het opsporen van de gevaren van de opwarming van de aarde – en onze voortgang bij de bestrijding daarvan.

Helaas veroorzaken satellieten ook ruimteafval. Na afloop van hun missie worden kleine satellieten terug naar de aarde gebracht om te verbranden in de atmosfeer. Grotere exemplaren vinden een laatste rustplaats in de oceaan of worden zwevend gehouden in gecontroleerde banen voor afgedankte ruimtevaartuigen. Het wordt tijd om uit te zoeken hoe we dit ruimteafval gaan aanpakken.

D-Orbit, een ‘new space’-bedrijf gevestigd nabij het Italiaanse Comomeer, is een pionier op het gebied van duurzame ruimte-economie en ruimtelogistiek. “Een aantal van onze klanten zijn exploitanten van aardobservatiesatellieten, die gegevens en informatie leveren over het weer, vervuiling, bos- en landbouw, oceanen, kusterosie en kritische infrastructuur”, vertelt Luca Rossetini, chief executive en oprichter van D-Orbit. “De ruimte biedt kansen voor onze samenleving, industrie en onderzoeksinstellingen.”

In oktober 2020 lanceerde D-Orbit – met de Europese Vega-raket vanaf het Guyana Space Centre – zijn eerste ION-satellietdrager, die met succes twaalf kleine Planet SuperDove Earth-observatiesatellieten in de ruimte bracht. De door D-Orbit ontwikkelde ION-satellietdrager (*In Orbit Now*) wordt door de Europese Investeringsbank gesteund met een lening van € 15 miljoen. De financiering is onderdeel van een intentieverklaring die in 2018 door de Europese Investeringsbank en het Europees Ruimteagentschap werd ondertekend.

Micro- en nanosatellieten

De missies met vrachtsatellieten van D-Orbit worden uitgevoerd vanuit zijn hoofdvestiging aan het Comomeer. De satellieten zijn zo ontwikkeld dat ze door vele verschillende, op de markt beschikbare raketten, kunnen worden gelanceerd. Het is een soort ruimtetaxi waarin plaats is voor verschillende nano- of microsattelieten. Deze miniatuur CubeSats wegen een paar kilo per stuk. Ze kunnen ook worden ingezet om andere vracht te vervoeren, zoals door startups, onderzoeksinstellingen en ruimtevaartondernemingen ontwikkelde technologieën die in de ruimte getest en gevalideerd moeten worden voordat ze op de markt kunnen worden gebracht.

“De ION-satellietdrager is een innovatieve oplossing die kleine exploitanten van satellieten helpt hun technologieën in de ruimte te testen en de commercialisering van nieuwe satellietdiensten te versnellen”, aldus Christian Kohr, hoofdingenieur digitale infrastructuur bij de EIB en betrokken bij de lening aan D-Orbit. Anders Bohlin, de EIB-hoofdeconoom bij het project: **“Met de ION is D-Orbit koploper op dit gebied.”**

GROEN STAAL, CIRCULAIR STAAL

Energie-intensieve industrieën veroorzaken 15% van de wereldwijde CO₂-uitstoot. De grote staalfabrikant ArcelorMittal ontwikkelt een innovatieve technologie om koolstof uit staal te verwijderen – en er bruikbare biobrandstof van te maken

Een hoogoven gebruikt kolen om ijzererts om te zetten in ijzer, dat vervolgens wordt bewerkt tot staal. Tijdens dit proces komen grote hoeveelheden van de broeikasgassen CO en CO₂ vrij. In Europa vangen staalfabrikanten deze gassen op en zetten ze om in elektriciteit en bruikbare warmte. Maar daarna komt de CO₂ in de atmosfeer.

“**Deze financiering was niet mogelijk geweest zonder de InnovFin-steun van de Commissie.**”

Daarom zijn geïntegreerde staalfabrieken zo belangrijk als het om het terugdringen van de koolstofuitstoot gaat. De grote staalfabrikant ArcelorMittal Belgium past een innovatieve technologie toe – de eerste in haar soort – van een ongekende schaal en complexiteit. Het project past binnen ArcelorMittal Europe's routekaart voor de vermindering van koolstofuitstoot, met als doel een afname van 30% tot 2030 en koolstofneutraliteit in 2050.

De installatie tapt de door de hoogoven uitgestoten CO- en CO₂-afvoergassen af en zet deze om in ethanol via een gasfermentatieproces dat gebruikt maakt van microben. Deze 'carbalyt'-technologie werd ontwikkeld door het Amerikaanse LanzaTech, waarmee ArcelorMittal al tien jaar samenwerkt. “Als producent moeten we ons richten op circulariteit en 'cradle to cradle'-processen waarbij minder grondstoffen worden gebruikt en waardoor we de koolstofuitstoot kunnen terugdringen”, aldus Carl De Maré, hoofd technologische vernieuwing bij de ArcelorMittal Group. **“Staal en ander afval moeten gerecycled worden, en hoogovens kunnen hiervoor uitstekend worden gebruikt.”**

Het project kent ook nog een tweede stap. Omdat koolstof op dit moment wordt gebruikt als input voor de hoogovens in de vorm van fossiele steenkool, wil het bedrijf zijn fossiele koolstof deels vervangen door houtafval dat is bewerkt tot bio-steenkool. Het vervangen van fossiele steenkool door circulaire koolstof is al een stap richting de groene transitie.

“Het is een typisch proces van koolstofafvang en -gebruik”, legt De Maré uit. “De hoogoven bevindt zich in het midden. Dit project komt aan het eind, op het niveau van het bijproduct, om ethanol te maken, maar ook aan het begin, met het roosten van koolstof uit natuurlijke bronnen. Door beide innovaties te combineren ontstaat het zogenaamde bio-ethanol: ethanol geproduceerd met koolstof van biologische herkomst. Dit sluit de koolstofkringloop.”

Innovatie financieren: van theorie naar praktijk

Dit type technologische innovatie is lastig en onzeker. Er moet aanzienlijk worden geïnvesteerd in nieuwe fabrieken, apparatuur en machinerie. Het financieren van een dergelijk avontuur is daarom een uitdaging.

OPLOSSINGEN VOOR HET KLIMAAT

“ We nemen een technologisch risico, maar we willen de sector steunen. ”

In het kader van de InnovFin-faciliteit voor energiedemonstratieprojecten van de Europese Commissie, ondertekende de Europese Investeringsbank in mei 2020 een lening van € 75 miljoen aan ArcelorMittal Belgium voor de gedeeltelijke financiering van de bouw van de nieuwe voorzieningen. “Dit is een interessante, innovatieve regeling die lastig uit te voeren is”, vertelt Senso Figaredo Pire, senior kredietmedewerker bij de Europese Investeringsbank die deze complexe transactie sloot. “Het project draagt bij aan de circulaire economie en genereert groene ethanol, dat kan worden gebruikt als brandstof of basismateriaal bij verschillende chemische processen.”

“Deze financiering was niet mogelijk geweest zonder de InnovFin-steun van de Commissie”, voegt Figaredo Pire daaraan toe. “We hebben nauw met de Commissie samengewerkt. En nu kan dit project voor de staalindustrie een belangrijke stap voorwaarts betekenen bij het realiseren van een groene transitie.”

De uitvoering start op de vestiging van ArcelorMittal in Gent. Het is de bedoeling dat met de technologie 15% van de procesgassen wordt gebruikt om ethanol in plaats van elektriciteit te produceren. Maar ArcelorMittal streeft ernaar om zijn interne energiecentrales geleidelijk aan volledig te vervangen door het omzetten van afvoergassen in ethanol – of, in de toekomst, in andere chemische basisproducten.

Door de geringere hoeveelheid energie die door de procesgassen wordt geproduceerd, kan ArcelorMittal overgaan op stroomafnameovereenkomsten met duurzame energieproducenten, waardoor de ontwikkeling van duurzame energie indirect wordt gesteund. Het bedrijf wil in 2025 vijf van deze centrales operationeel hebben in Europa en de rest van de wereld.

Wat is beter dan gerecyclede koolstof? Gerecyclede groene koolstof

Het project is economisch rendabel omdat er een grote vraag is naar ethanol, dat bovendien eenvoudiger kan worden opgeslagen en vervoerd dan elektriciteit. Ethanol kent veel verschillende toepassingen. Gemengd met benzine kan het als brandstof worden gebruikt. Het kan ook worden omgezet in ethyleen, een basisbestanddeel voor het maken van plastic, en draagt op die manier bij aan de circulaire economie.

“Deze investering beschermt bestaande banen door de staalindustrie in Europa te houden, waar we hoogopgeleide mensen nodig hebben voor het ontwerpen en runnen van deze fabrieken”, aldus Marc Tonteling, ingenieur bij de Europese Investeringsbank.

Door twee innovatieve processen te combineren, wil het bedrijf 80 miljoen liter bio-ethanol produceren, het equivalent van de hoeveelheid brandstof die wordt gebruikt voor 600 vluchten tussen New York en Londen. ArcelorMittal schat dat de CO₂-besparing neerkomt op de jaarlijkse uitstoot van 350 000 auto's.

“Ik vond het enthousiasme en betrokkenheid van de mensen in Gent geweldig, zij willen echt dat dit project slaagt”, zegt Tonteling. “We nemen een technologisch risico, maar we willen de sector steunen. En als dit project succesvol is, kan het leiden tot een bredere productie van circulaire koolstofproducten als bio-steenkool, brandstoffen uit gerecyclede koolstof, bio-ethanol en nog veel meer.”

NOG VELE GEHEIMEN

Nieuwe projecten in Griekenland leveren gegevens die essentieel zijn voor onderzoek naar de opwarming van de aarde en het voorspellen van natuurrampen

Het zuidoostelijk deel van het Middellandse Zeegebied is een natuurlijk laboratorium dat wetenschappers kan helpen bij het observeren en voorspellen van de mondiale klimaatverandering. En toch is dit tot nu toe onvoldoende onderzocht.

Daarom zijn twee toonaangevende onderzoekscentra van de Griekse overheid bezig met het aanleggen van infrastructuur en het installeren van apparatuur om de lucht te meten en de wateren te bestuderen – vanaf de hoogste laag van de atmosfeer tot meer dan 5 000 meter onder het oppervlak van het diepste deel van de Middellandse Zee, dat toevallig in Griekenland ligt.

Het nationaal observatorium van Athene is bezig met het opzetten van het Panhellenische geofysische observatorium van Antikythera (PANGEA) op Antikythera, een klein, vrijwel onbewoond eiland tussen Kreta en de Peloponnesos “Het PANGEA-project betekent een grote stap voorwaarts bij het meten van atmosferische parameters en het bouwen van klimaatmodellen voor dit deel van het Middellandse Zeegebied”, aldus Professor Manolis Plionis, voorzitter van het observatorium. “Het Middellandse Zeegebied is een hotspot als het om klimaatverandering gaat en **door de gegevens krijgen we meer inzicht in hoe klimaatverandering zich het komende jaar zal ontwikkelen** en in de gevolgen die dat zal hebben voor de samenleving en de economie.”

Ondertussen bouwt het Griekse centrum voor zeeonderzoek een nieuw schip voor oceanografisch onderzoek, ter vervanging van het vorige schip dat na 35 jaar uit de vaart moet. Het nieuwe schip kan onderzoek doen in zowel ondiepe continentale wateren als de diepzee. Het schip van 70 meter lang en 16 meter breed heeft multifunctionele laboratoria aan boord en daarnaast biedt de ruimte op het dek plaats aan containers met mobiele, verwisselbare laboratoria. Hierdoor is het schip een veelzijdig platform voor vele wetenschappelijke en andere missies.

“De Middellandse Zee is van groot belang voor klimaatverandering, aangezien deze zich gedraagt als een **miniatuur oceaan** die snel reageert op klimaatschommelingen. De donkere, onverkende wateren herbergen nog vele geheimen”, aldus dr. Aris Karageorgis, voorzitter van het centrum. “Een nieuw, solide schip met geavanceerde technologie kan ons helpen de wateren en zeebodem van **de Middellandse Zee verder te verkennen** en te voorspellen wat er in de open oceanen kan gebeuren als gevolg van klimaatverandering.”

Griekse infrastructuur voor een mondiale uitdaging

Het PANGEA-station zal continu essentiële klimaatvariabelen en geofysische activiteit monitoren en de verzamelde gegevens realtime doorsturen naar de wetenschappelijke gemeenschap. Het station houdt zich bezig met klimaatverandering en hoe deze van invloed is op noodweer en natuurrampen in Griekenland en het oostelijk deel van de Middellandse Zee, en monitort seismische activiteit. In het zuidoostelijk deel van de Middellandse Zee is dat belangrijk omdat dit gebied, ondanks krachtige tektonische activiteit, tot nu toe slecht gemonitord wordt.

Het schip vormt op zijn beurt een nieuw onderdeel van de infrastructuur in een verouderende wereldwijde oceanografische vloot en kan volgens Karageorgis “de oceanografie nieuw leven inblazen”.

OPLOSSINGEN VOOR HET KLIMAAT

De projecten maken het mogelijk continu essentiële klimaatvariabelen te verzamelen, in de atmosfeer en in de zee, die in klimaatmodellen worden ingevoerd. Betrouwbare klimaatmodellen kunnen zorgen voor betere observaties en nauwkeuriger voorspellingen over klimaatverandering. Door de gegevens begrijpen wetenschappers beter hoe het klimaat zich ontwikkelt en kunnen zij onderscheid maken tussen natuurlijke en door de mens veroorzaakte klimaatverandering. Op het gebied van zeeonderzoek draagt dit bij aan het behoud van biodiversiteit door te observeren hoe levende organismen veranderen – bijvoorbeeld door uitheemse soorten te bestuderen die vanuit tropische wateren zijn gekomen vanwege de temperatuurstijging van het zeewater.

Gevolgen voor de Griekse samenleving – tegengaan van de braindrain

Ook maatschappelijk zal er een positieve invloed zijn. **De gegevens van het PANGEA-station helpen de Griekse instanties voor burgerbescherming bij het voorspellen en mogelijk voorkomen van de ernstige gevolgen van natuurrampen.** Bovendien biedt deze infrastructuur Griekenland de kans om zich op onderzoeksgebied te profileren. “In onderzoekskringen is Griekenland vaak niet concurrerend genoeg”, zegt Martin Humburg, econoom bij de Europese Investeringsbank. “Deze projecten laten zien dat Griekenland beschikt over uitstekende, toekomstgerichte onderzoekers. Alles wat ze nodig hebben is steun en infrastructuur waardoor ze hun kennis en vaardigheden kunnen gebruiken en met andere kunnen concurreren.”

Professor Plionis voegt daaraan toe: “Het PANGEA-project heeft belangrijke maatschappelijke voordelen, zoals het tegengaan van de bevolkingsafname op Antikythera en het verbeteren van de kustvaart in dit grensgebied.”

In juli 2020 ondertekende de Europese Investeringsbank, de klimaatbank van de EU, een lening van maximaal € 57,5 miljoen aan de Griekse staat voor het financieren van de aanleg en de apparatuur van het geofysisch observatorium op Antikythera en het nieuwe oceanografische onderzoeksvaarttuig. Deze projecten worden binnen vijf tot zes jaar opgeleverd.

Financiering voor wetenschappelijk projecten is schaars, met name ten tijde van de bezuinigingen in Griekenland sinds de financiële crisis, aldus Costas Kargakos, als EIB-kredietmedewerker betrokken bij de transactie. **“De operatie ondersteunt de inspanningen van de Griekse overheid om investeringen in strategische onderzoeksinfrastructuur te stimuleren en moet bijdragen aan het beperken van en het aanpassen aan klimaatverandering, een topprioriteit van de Bank en van de Europese Unie.”**

“ Door de gegevens krijgen we meer inzicht in hoe klimaatverandering zich het komende jaar zal ontwikkelen en in de gevolgen die dat zal hebben voor de samenleving en de economie. ”

VOORUITDENKEN

Stadsplanning moet worden afgestemd op de behoeften van burgers tijdens een pandemie, en moet steden groener en klimaatbestendig maken. Barcelona laat zien hoe je dat doet

Barcelona probeert de vervuiling terug te dringen, maar ook leefruimte te creëren die jonge mensen stimuleert om in de stad te blijven en het tegelijkertijd voor ouderen eenvoudiger maakt om zichzelf te redden. "Barcelona heeft een zeer duidelijke strategie", aldus Alex Saz-Carranza, kredietmedewerker bij de Europese Investeringsbank. "Het nieuwe plan van de stad richt zich op mobiliteit, energiebesparing en sociale cohesie. Al deze punten helpen de stad zich voor te bereiden op de toekomst, maar vloeien ook voort uit de coronapandemie."

De gevolgen van klimaatverandering vormden het afgelopen jaar een belangrijke factor bij stadsplanning, maar de pandemie zorgde voor nieuwe problemen, vooral voor de gezondheidszorg en het opeengepakte stadsleven. Openbare ruimten moeten mensen de gelegenheid bieden om op veilige afstand sociale activiteiten te ondernemen. De Europese Investeringsbank keurde in 2020 een lening goed van € 95 miljoen zodat Barcelona zo'n 40 projecten kon afronden, waarbij de focus lag op klimaatactie en een beter stadsleven.

Een kwart van de lening is bestemd voor het hervormen van bijna 200 000 vierkante meter land en het creëren van 'superblokken' waarin bewoners zich kunnen bewegen, openbare ruimten kunnen gebruiken voor ontspanning en eenvoudiger kunnen ondernemen. In veel delen van de stad krijgen voetgangers voorrang. Er komen zones waar niet harder mag worden gereden dan 10 km/uur. Alle nieuwe gebouwen worden zo ontworpen dat ze vrijwel geen uitstoot hebben. Nieuwe buslijnen en fietspaden zullen mensen overhalen niet met hun auto de stad in te gaan en de uitstoot te verlagen. Een programma voor het aanplanten van bomen wordt versneld. Het resultaat: een stad die beter bestand is tegen klimaatverandering – en het mensen gemakkelijker maakt om afstand te houden.

Verkeersvrije zones

In de afgelopen acht jaar heeft de Bank meer dan € 150 miljard geïnvesteerd in het bouwen van betere steden. **Het Barcelona-project is vergelijkbaar met een financieringsovereenkomst van € 201 miljoen – ook uit 2020 – met Milaan, bedoeld om gebouwen energiezuiniger te maken, het voor inwoners aantrekkelijker te maken rond te lopen en het openbaar vervoer te gebruiken, meer groene open ruimten te creëren en de economie te helpen herstellen van de pandemie.**

Het klimaatplan van Barcelona vraagt om een stevige reductie van de uitstoot van broeikasgas, waterverbruik en armoede. De stad wil uiterlijk in 2050 koolstofneutraal zijn. "Inwoners van Barcelona zijn behoorlijk proactief en staan bekend om hun betrokkenheid", aldus Leonor Berriochoa, senior ingenieur stedelijke ontwikkeling bij de Europese Investeringsbank. "Het publiek is zeer betrokken bij het klimaat en sociale kwesties. Mensen willen graag bijdragen en hun mening geven, en steden levendiger maken."

DE GREEN DEAL IN DE PRAKTIJK

Polen stimuleert duurzame energie door een wetwijziging die internationale investeerders aantrekt – en de weg baant voor de groene transitie

In het Baltische kustgebied van Polen worden 29 windturbines gebouwd. De hoge, witte torens kijken uit op schilderachtige hellingen die worden bewoond door elanden, herten en konijnen. Als het windpark straks klaar is, zal het genoeg schone elektriciteit leveren om 138 000 Poolse huishoudens van stroom te voorzien. “Ik ben erg trots op de wijze waarop ons windmolenpark laat zien dat natuur en elektriciteitsopwekking naast elkaar kunnen bestaan”, zegt Diana Kazakevic, hoofd van de regio Polen voor Ignitis Group, de Litouwse energiemaatschappij die een beursnotering heeft in Vilnius en Londen en het windmolenpark aanlegt. “In Polen had elektriciteit vaak nadelige gevolgen voor de natuur.”

De windmolenparken van Ignitis in Pommeren maken deel uit van een nieuwe beweging richting schone energie in Polen, een land dat nog steeds bijna al zijn energie uit vervuilende steenkool haalt. **In 2020 ondertekende de Europese Investeringsbank drie leningen voor Poolse windmolenparken en sloot daarnaast een transactie voor zonne-energie.** “Polen staat vanwege klimaatverandering wel enigszins onder druk”, aldus Roland Schulze, adviseur koolstofarme energietechnologieën bij de Bank. “De Europese Investeringsbank neemt het voortouw bij het helpen van de Polen om hun energiesector te hervormen.”

Twee jaar geleden werd het aantrekkelijker om in Polen te investeren in duurzame energie nadat de overheid de wetgeving voor energiecontracten had gewijzigd. Onder de nieuwe wetgeving brengen ondernemingen een offerte uit op basis van de prijs waartegen zij elektriciteit willen verkopen. Als de marktprijs daalt, wordt de prijs uit hun offerte nog steeds gegarandeerd. Als de prijs hoger wordt, betalen zij het verschil aan de overheid.

Nieuwe duurzame energiedeals in Polen

Het project van Ignitis was een van de eerste transacties die op grond van de nieuwe wetgeving werd gesloten. De financiering van de Europese Investeringsbank, die bijna € 60 miljoen aan het project leende, liet zien “dat we partners hebben met een groene duurzaamheidsagenda”, zegt Kazakevic van Ignitis. Net als de andere vier EIB-leningen voor Poolse duurzame energieprojecten in 2020, wordt de lening gedekt door de garantie van het Europees Fonds voor strategische investeringen.

Deze opkomende trend in Polen zou essentieel kunnen zijn voor de Europese Green Deal. Het in 2020 aangekondigde plan van de Europese Commissie om klimaatverandering aan te pakken, moet er uiterlijk 2050 toe hebben geleid dat Europa netto geen broeikasgassen meer uitstoot. Maar de Green Deal moet er ook voor zorgen dat regio's die nu nog afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen niet achterblijven in de transitie naar schone technologie. Dat is belangrijk voor Polen, met zijn grote kolenindustrie.

“We zijn getuige van de Green Deal in de praktijk”, aldus Vincent Metzler, EIB-expert projectfinanciering. “Deze sector vereist veel infrastructuur – en dat is goed voor de werkgelegenheid. Het past perfect binnen een rechtvaardige transitie.”

HET MONDIALE BEELD

Door mensen, mensenrechten en sociale inclusie centraal te stellen bij onze inspanningen voor ontwikkeling, bieden we iedereen maximale kansen en voordelen. Gerichte investeringen kunnen bijdragen aan de groene transitie en sociale ontwikkeling. Daarom investeert de EIB in projecten die een inclusieve benadering van de koolstofarme transitie voorstaan en de veerkracht vergroten van gemeenschappen die het meest door klimaatverandering worden getroffen, zowel in de Europese Unie als daarbuiten. Door een breed scala aan mensenrechten – ook die van de inheemse bevolking, lokale gemeenschappen, migranten, vrouwen en kinderen – in aanmerking te nemen, te respecteren en te bevorderen via haar milieu- en sociale normen en relevant beleid, kan de EIB de effectiviteit, impact en duurzaamheid van haar verrichtingen blijven waarborgen.

Yasmine Pagni, afdelingshoofd Sociaal beleid, Directoraat Projecten

De mondiale microfinancieringssector is zwaar getroffen door de economische gevolgen van de coronapandemie. Ter bescherming van micro-ondernemingen hebben veel nationale toezichthouders microfinancieringsinstellingen (MFI's) opdracht gegeven om alle openstaande aflossingen van hun klanten op te schorten. Dit heeft geleid tot verslechtering van kredietportefeuilles en een tekort aan liquiditeiten door het ontbreken van kasstromen. De aanhoudende EIB-steun aan MFI's middels langlopende financiering is in deze situatie bijzonder belangrijk. Om economieën die voornamelijk steunen op micro- en kleine ondernemingen na de coronacrisis weer te herstellen, zal er mogelijk nog meer financiering nodig zijn dan daarvoor.

Milena Messori, afdelingshoofd Equity- en microfinanciering buiten de EU, Directoraat Verrichtingen

In Tunesië heeft de EIB – net als in andere partnerlanden – snel op de coronacrisis gereageerd door de aankoop van medische apparatuur te financieren en flexibele voorwaarden voor bestaande leningen in te voeren. We hebben een deel van onze lopende lening voor de renovatie van scholen herbestemd zodat het geld kon worden gebruikt om beschermende uitrusting te kopen voor leraren en leerlingen in het hele land. Daarnaast bleven we ons inspannen om het dagelijks leven van Tunesiërs te verbeteren door financiering te bieden voor een hoognodige waterinfrastructuur en een stedelijk mobiliteitsproject voor de regio Grand Tunis, waar een kwart van de Tunesiërs woont.

Jean-Luc Revéreaux, hoofd van het EIB-kantoor in Tunis, Secretariaat-generaal

Er is een Afrikaans gezegde: “Als je snel wilt gaan, ga alleen. Als je ver wilt komen, ga dan samen.” De EIB heeft zich ingespannen om samenwerkingsverbanden te ontwikkelen – met de EU-lidstaten, hun ontwikkelingsinstellingen en internationale financiële instellingen, overheden en private ondernemingen overal ter wereld. Al deze samenwerkingsverbanden en de Europese Commissie – onze natuurlijke partner – komen tijdens de coronapandemie samen in Team Europa. Ook nu moeten we oog houden voor bestaande uitdagingen die door de crisis worden verergerd: klimaatverandering, gender- en andere ongelijkheid, en werkloosheid, met name onder jongeren. Deze moeten centraal blijven staan in onze denkwijze en we moeten manieren verkennen om meer te doen en innovatiever te zijn in onze benadering.

Catherine Collin, hoofd van het Regionaal kantoor voor Oost-Afrika, Nairobi, Secretariaat-generaal

De coronapandemie trekt zich niets aan van grenzen en de ongekende economische en sociale gevolgen worden overal ter wereld gevoeld. Onze uitbreidingspartners en buurlanden zijn zwaar getroffen. Als EU-bank heeft de EIB een speciale rol bij het helpen van onze buurlanden om de verstreckende gevolgen van de pandemie aan te pakken. Vanaf het begin van de huidige crisis hebben we – in nauwe samenwerking met de Europese Commissie en in het kader van het initiatief Team Europa – bijgedragen aan het versterken van gezondheidsstelsels en bedrijfstakken, en het moderniseren van essentiële infrastructuur.

Flavia Palanza, directeur Buurlanden, Directoraat Verrichtingen

De EIB steunde particuliere zonne-energiecentrales in Senegal, Zambia en Mexico en windmolenparken in Mongolië, Kenia en Jordanië. Als klimaatbank van de EU blijven we het gebruik van schone en betaalbare energie in opkomende markten stimuleren. Duurzame energieprojecten uit de private sector worden meestal gefinancierd op basis van projectfinanciering met beperkt verhaal op de projectuitvoerder. Sinds 2015 zijn dit soort projecten goed voor meer dan 90% van de totale EIB-kredietverlening voor projectfinanciering buiten de Europese Unie.

Paloma Perez de Vega, afdelingshoofd Projectfinanciering – Partners in overige werelddelen en buurlanden, Directoraat Verrichtingen

Elke crisis vormt ook een kans. De coronapandemie en de bijbehorende reisbeperkingen tonen ons de grote waarde van ons toenemend aantal teams voor externe actie in bijna dertig kantoren op vijf verschillende continenten. Ondanks de huidige uitdagingen blijven we in al deze landen efficiënt en effectief werken.

Ulrich H. Brunnhuber, afdelingshoofd Vertegenwoordiging externe actie Secretariaat-generaal

SNELLE STEUN

Voor de Marokkaanse gezondheidszorg betekent corona een zware uitdaging. Snelle financiële actie van de EIB helpt de crisis bestrijden – en traint medische personeel om de kwaliteit van leven overal in het land te verbeteren

De bedden in het Centre Hospitalier Universitaire (CHU) Ibn Rochd in Casablanca vullen zich met coronapatiënten. Professor Kamal Marhoum El Filali, hoofd van de afdeling infectieziekten, zegt dat het ziekenhuis de instroom “aankan”. Maar hij zegt erbij dat als het aantal patiënten blijft groeien, het ziekenhuis snel een tekort aan intensive care-bedden zal hebben. “We komen steeds verder in de problemen”, aldus dr. Marhoum.

In het voorjaar handelde Marokko doortastend: het hele land ging in lockdown, en toeristische en andere reizen werden stopgezet. Maar zoals veel landen kreeg ook Marokko te maken met een tweede coronagolf. Half november telde het land per dag rond de 5 000 nieuwe besmettingen en rond de 80 doden. Op dat moment hadden 320 000 van de mensen – op een bevolking van 37 miljoen – het virus opgelopen en waren er ongeveer 5 000 mensen gestorven. Het gezondheidssysteem kraakte in zijn voegen.

“**De urgentie en de druk waren gigantisch, omdat ik wist dat we letterlijk bezig waren levens te redden. De tijd drong.**”

CHU neemt alleen patiënten op met ernstige coronaverschijnselen – die intensive care-zorg nodig hebben of beademing – en eigen medewerkers die met het virus zijn besmet. Een van de grootste problemen van het ziekenhuis is, volgens dr. Marhoum, het toenemend aantal ziekenhuismedewerkers dat ziek is geworden of aan het virus is blootgesteld en tot 14 dagen in zelfisolatie moet. **“En we kampen al met te weinig personeel”, zegt hij. “Het is een enorm organisatorisch probleem.”**

Een pandemie bedwingen

Toen Marokko in het voorjaar in lockdown ging, had het land slechts 77 geregistreerde coronagevallen. De overheid zag echter wat het virus in delen van Spanje had aangericht en wist dat het gezondheidssysteem van het land niet voldoende capaciteit had om een vergelijkbare aanval af te wenden. “Indien we hetzelfde niveau als Europa hadden bereikt, zouden we overweldigd zijn geweest”, aldus dr. Marhoum.

Door de drastische maatregelen kon Marokko het aantal doden laag houden. Het sterftecijfer – het aantal doden op het totaal aantal besmettingen – was tijdens de eerste golf een van de laagste ter wereld. Net als in de andere delen van Afrika wordt het lage sterftecijfer toegeschreven aan de jonge bevolking.

Met de lockdowns ‘kocht’ de overheid ook kostbare tijd voor het opzetten van testfaciliteiten, websites en hotlines voor publieksvoorlichting. De overheid werkte samen met mondiale organisaties als de Wereldgezondheidsorganisatie om haar coronabeleid aan te scherpen en trok de noodzakelijke middelen aan van internationale kredietgevers, waaronder de **Europese Investeringsbank. De EIB verschaftte een lening van € 200 miljoen voor medische benodigdheden, training en andere maatregelen om de gezondheidszorg te versterken. Dankzij deze inspanningen werd ernstige overbelasting van het fragiele gezondheidssysteem en de 9 200 overheidsartsen voorkomen.**

Voortdurend contact

De lockdown in Marokko begon een week nadat Hervé Guenassia, senior kredietmedewerker bij de EIB en verantwoordelijk voor Marokko, vanuit Casablanca was teruggekeerd naar Luxemburg. Terwijl de pandemie zich ontvouwde stond hij in voortdurend contact met de Marokkaanse autoriteiten en de Bank reageerde snel op een hulpvraag in maart. Met de EIB-lening van € 200 miljoen worden medische uitrustingen, benodigdheden en apparatuur ingekocht. Door de flexibele voorwaarden kan Marokko het geld gebruiken voor alle gezondheidsaankopen na 1 februari 2020 die verband houden met corona, en mogen functionarissen het bewijs van de aankopen achteraf overleggen. Ook kan met de lening tot 90% van de projectkosten worden betaald, veel meer dan de gebruikelijke limiet van 50%.

Het geld bereikte Marokko in een record tijd: binnen één maand werd € 100 miljoen overgemaakt. “De urgentie en de druk waren gigantisch, omdat ik wist dat we letterlijk bezig waren levens te redden”, zegt Guenassia. “De tijd drong.”

Guenassia gebruikte de lening aan Marokko als springplank om een overkoepelende faciliteit op te zetten: de coronaprogrammalening voor openbare gezondheidszorg aan buurlanden. Hiermee konden EU-buurlanden in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika worden geholpen de crisis te doorstaan. De Raad van Bewind keurde de nieuwe programmalening snel goed, binnen een maand. De lening werd mogelijk gemaakt door Team Europa, een initiatief van € 36 miljard om EU-partnerlanden te helpen de pandemie te bestrijden, door middelen van de Europese Commissie, lidstaten, de Europese Investeringsbank en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling te combineren.

Aanboren van internationale steun

Marokko is een van de Afrikaanse landen die het ergst door het coronavirus zijn getroffen. Anna Barone, hoofd van de EIB-vertegenwoordiging in Marokko, legt uit dat de pandemie grote tekorten in de gezondheidszorg van het land heeft blootgelegd: een inadequaat ziekenhuisinfrastructuur, een tekort aan opgeleid medisch personeel en een grote ongelijkheid tussen de verschillende soorten zorgverzekering. Aan het begin van de crisis was Marokko een van de landen in de regio met het laagste aantal ziekenhuisbedden per inwoner: slechts 1,1 bed voor 1 000 mensen. Barone geeft aan dat de totale overheidsuitgaven voor gezondheidszorg in deze regio ook laag zijn: jaarlijks ongeveer \$ 160 per inwoner.

Terwijl het gebrek aan infrastructuur een grote uitdaging blijft, is Marokko er op de korte termijn in geslaagd effectief op de crisis te reageren, door met succes een beroep te doen op de internationale gemeenschap voor geld en deskundigheid. Het land heeft het aantal intensive care-bedden verdubbeld tot ongeveer 3 000. Er werden testcentra opgezet en er komen dagelijks nog nieuwe testcentra bij. Met behulp van leningen van de EIB en andere kredietgevers konden de noodzakelijke medische benodigdheden, apparatuur en behandelingen worden betaald.

Het bijeen brengen van grote aantallen gekwalificeerd personeel om de pandemie te bestrijden, bleek echter een grotere uitdaging. Gekwalificeerde medische professionals zijn met name schaars in landelijke gebieden met beperkte infrastructuur en geografische barrières, zoals bergen of de woestijn. “Ze kunnen nog zoveel geld hebben, maar als ze niet beschikken over het personeel dat de maskers verspreidt en de tests uitvoert, wordt het heel moeilijk”, aldus Dana Burduja, senior gezondheids-econoom bij de EIB en betrokken bij het Marokko-project.

Marokko heeft ongeveer een derde van het aantal artsen per 1 000 inwoners dat Tunesië heeft (0,54 per 1 000). Een deel van de EIB-lening zal worden gebruikt voor 'zachte' investeringen, zoals het opleiden van klinische medici en artsen, en het trainen van medisch en administratief personeel in ziekenhuizen.

Een hobbelige weg naar universele zorg

In 2002 startte Marokko met een plan voor de invoering van universele gezondheidszorg. Hoewel het een lang en zwaar traject was, heeft het wel resultaten opgeleverd. De levensverwachting in Marokko is hoog en de kernindicatoren zijn gestaag verbeterd. Zo is kindersterfte gehalveerd, van 42 per 1 000 levendgeborenen in 2000 tot 20 in 2017.

Het meest recente initiatief voor de gezondheidszorg is een strategie voor de periode 2017-2021, gericht op het verbeteren van ziekenhuisvoorzieningen, het uitbreiden van de zorgverzekering naar vrije beroepsbeoefenaren, het vergroten van het aantal werknemers in de gezondheidszorg en het standaardiseren van het onderwijs aan geneeskundestudenten in Marokko.

De overheid heeft middelen vrijgemaakt voor deze plannen. Volgens de Oxford Business Group stegen de overheidsuitgaven voor gezondheidszorg in 2019 nominaal met 10%, terwijl de totale investeringen in de gezondheidszorg – in zowel de publieke als de private sector – met 40% stegen.

De realiteit is echter dat gezondheidszorg, met name eerstelijnszorg, voor veel Marokkanen onbereikbaar blijft. Hoewel het derde werelddoel voor duurzame ontwikkeling van de VN oproept tot universele toegang tot minimaal basale gezondheidszorg, hebben veel Marokkanen geen toegang, ofwel omdat ze in landelijk gebied wonen of omdat ze niet vallen onder het staatsziekenfonds RAMED.

Barone: "Armen en kwetsbaren hebben op papier dan wel recht op gratis toegang, maar het probleem blijft dat de gezondheidszorg kampt met vele tekorten in de zin van structuur, personeel en kwaliteit."

De crisis als kans voor hervormingen

Volgens Barone kan de grote internationale steun die Marokko tijdens de pandemie heeft ontvangen zorgen voor het momentum dat nodig is om de overige aspecten aan te pakken en de toegang tot de gezondheidszorg te verbeteren. "We moeten de urgentie van de crisis gebruiken om hervormingen door te voeren die normaal gesproken veel meer tijd vragen", vertelt ze.

De Europese Investeringsbank kan ook daarin een rol spelen. Volgens Barone kan de Bank bijdragen aan verbetering van de samenwerking tussen de verschillende instanties in de Marokkaanse gezondheidszorg door deskundigheid en technische steun te leveren. De EU-bank kan ook helpen bij het renoveren en bouwen van meer ziekenhuizen, met name in landelijke gebieden.

De Europese Unie en Marokko buigen zich over een nieuwe samenwerkingsagenda voor de periode 2021-2027. Deze kan eveneens een impuls voor hervormingen bieden. "Door prioriteiten te stellen bij het op gang brengen van de economie en de verbeterde gezondheidszorg centraal te stellen bij het herstel van het land, ontstaat ook een enorme kans", aldus Barone.

// We moeten de urgentie van de crisis gebruiken om hervormingen door te voeren die normaal gesproken veel meer tijd vragen. //

DE DROMEN VAN JONGEREN BESCHERMEN

Onderwijs kan lijden onder de lockdowns. Maar Marokko en Tunesië schakelden snel om studenten te bieden wat ze nodig hadden

Toen Marokkaanse scholen in maart moesten sluiten, deed de Euromed Universiteit in Fez er alles aan om studenten online les te kunnen geven. Maar onderwijs op afstand was voor veel studenten niet eenvoudig, zoals voor Wafa Harir, die zo'n 100 kilometer ten zuiden van Fez woont. "De verbinding was traag en niet stabiel, websites liepen vast", vertelt Harir, student digitale techniek en kunstmatige intelligentie. En wat nog erger is: de internetkosten voor het volgen van de online lessen zijn hoog.

Harir en meer dan 400 andere studenten van de universiteit beschikten niet over een eigen laptop of betrouwbare internettoegang. De universiteit diende een speciaal hulpverzoek in, omdat de EIB eerder al de bouw van het universiteitspand met de Europese Unie had gefinancierd. De Europese Investeringsbank en de EU-delegatie in Marokko doneerden € 500 000 van de Europese Commissie om studenten bij het thuis studeren te helpen. **"Door de coronapandemie kwamen de dromen van studenten op losse schroeven te staan", zegt Didier Bosman, senior ingenieur bij de EIB. "We wilden hardwerkende studenten een 'nieuw normaal' bieden waarin ze konden leren en zich ontplooiën."**

Enkele weken na de EU-donatie werden 420 laptops met onbeperkte internettoegang afgeleverd bij studenten die geen computer hadden en in afgelegen gebieden met een slechte verbinding woonden.

Deze operatie richtte zich met name op meisjes die een computer en internettoegang nodig hadden. Nouhayla Chahm, 21, is vierdejaars student civiele techniek. **"Ik ben mijn universiteit en de Europese Unie dankbaar dat ze mij de moed en energie hebben gegeven om door te gaan",** zegt ze. Omdat Chahm goede cijfers haalt, mag ze haar laptop drie jaar houden. De subsidie is ook besteed aan 3D-printers waarmee herbruikbare maskers en wegwerpfilters voor studenten en personeel kunnen worden gemaakt.

Uit de problemen in Tunesië

De International School in Tunis wordt opgeknapt als onderdeel van een groter plan om één derde van alle middelbare scholen te moderniseren. Het project van € 220 miljoen wordt gefinancierd door de Tunesische overheid, de EIB, het Duitse KfW en een EU-subsidie. Maar toen studenten zich aan het voorbereiden waren op de eindexamens, vroeg het Tunesische ministerie van Onderwijs dringend om hulp omdat er een tekort was aan corona-gerelateerde benodigdheden, zoals maskers en handgel.

Bosman van de EIB schoot opnieuw te hulp. Hij wist dat de EIB-kredietovereenkomst voor het schoolverbeteringsproject was afgesloten met een onvoorzien overschot van € 8 miljoen omdat de Tunesische dinar was gedevalueerd. Hij stelde voor dat de Bank een deel van dit overschot zou gebruiken voor het verstrekken van de dringend benodigde middelen aan Tunesische scholen. Binnen een week werden 750 000 mondmaskers en 102 500 liter handgel besteld voor 240 000 studenten, 160 000 docenten en overig personeel.

VACCINSOLIDARITEIT

Dankzij een baanbrekend mondiaal initiatief om de gezondheids- en economische gevolgen van de pandemie te verzachten, krijgen arme landen in Afrika toegang tot een coronavaccin

N iemand is veilig voordat iedereen veilig is, aangezien infectieziekten geen grenzen erkennen. Om iedereen te beschermen moeten alle landen, arm en rijk, toegang hebben tot een coronavaccin.

Dat is de missie van COVAX, een baanbrekend, mondiaal initiatief onder gezamenlijke leiding van Gavi, de Vaccin Alliantie, de Wereldgezondheidsorganisatie en de Coalition for Epidemic Preparedness Innovations. Met de steun van de Europese Investeringsbank en de Europese Commissie wil COVAX in alle economieën een rechtvaardige toegang tot coronavaccins waarborgen.

// Terwijl we zagen hoe rondom Europa barrières werden opgetrokken om de verspreiding van besmettingen te voorkomen, was er ook de bereidheid om bij te dragen aan een rechtvaardige toegang tot vaccins. //

“Een eerlijke en rechtvaardige verspreiding van succesvolle coronavaccins is essentieel in het bestrijden van de pandemie en het verzachten van een grimmige situatie in ontwikkelingslanden”, aldus Raffaele Cordiner, medewerker beleggingen bij de EIB en betrokken bij het project. “De gezamenlijke inspanningen van de Europese Investeringsbank en de Europese Commissie als Team Europa benadrukt het belang van een multilaterale benadering bij het oplossen van mondiale gezondheidskwesties. Europa heeft een innovatief financieel instrument samengesteld dat solidariteit toont, wat op dit gevaarlijke moment hard nodig is.”

De EIB investeert € 400 miljoen in COVAX Advance Market Commitment, het innovatieve financieringsinstrument dat deelname aan de COVAX-faciliteit door 92 lage- en middeninkomenslanden mogelijk maakt. Dit instrument biedt deze landen toegang tot, door donoren gefinancierde, doses veilige en effectieve coronavaccins. Tegelijkertijd wordt onder

leiding van Gavi en zijn Alliantie-partners, de Wereldgezondheidsorganisatie en UNICEF aanvullende steun geboden om landen voor te bereiden op vaccinatie en de levering van de vaccins te regelen. Zo gaat COVAX ervoor zorgen dat de meest kwetsbaren in alle landen, ongeacht hun inkomen, op korte termijn kunnen worden beschermd.

Naast de garantie dat ieder land eerlijke toegang heeft, wil COVAX de ontwikkeling en productie van coronavaccins versnellen. COVAX helpt bij het uitvoeren van vaccinatiecampagnes, ook bij de leveringsketen (met temperatuurregeling) die nodig is voor een effectieve verspreiding van de vaccins.

Solidariteit

Bijna 100 economieën die hun vaccins zelf financieren, dragen financieel bij aan COVAX en bundelen middelen om vaccins te ontwikkelen en te kopen. Tegelijkertijd worden 92 lage- en middeninkomenseconomieën vanuit COVAX financieel ondersteund door donorbijdragen. Het gaat om landen in Afrika ten zuiden van de Sahara en de zuidelijke buurlanden van de EU, voor wie de vaccins anders onbetaalbaar zouden zijn. “Deze missie viel vooral op vanwege de onderliggende solidariteit”

OPLOSSINGEN VOOR ONTWIKKELING

“Deze crisis is ongekend: de gevolgen zijn niet alleen mondiaal, maar treden ook nog gelijktijdig op.”

aldus Anna Lynch, specialist biowetenschappen bij de Europese Investeringsbank, die werkt aan de COVAX-deal. “Terwijl we zagen hoe rondom Europa barrières werden opgetrokken om de verspreiding van besmettingen te voorkomen, was er ook de bereidheid om bij te dragen aan een rechtvaardige toegang tot vaccins.”

De helft van de lage-inkomenslanden en een kwart van de middeninkomenslanden lopen een groot risico op ernstige economische gevolgen door corona. De Wereldgezondheidsorganisatie schat dat, als gevolg van de pandemie, het aantal mensen dat honger lijdt met 132 miljoen zal toenemen.

“Deze crisis is ongekend: de gevolgen zijn niet alleen mondiaal, maar treden ook nog gelijktijdig op”, aldus Debora Revoltella, directeur Economische zaken bij de EIB. “Bijna alle landen en regio’s in de wereld zijn getroffen. Voor alle, of voor de meeste van deze landen is het een van de zwaarste klappen voor de groei ooit.”

Gelijke toegang tot vaccins voor rijk en arm

Een vaccin is een van de beste instrumenten om de gezondheids- en economische gevolgen van de pandemie te boven te komen.

COVAX financiert de ontwikkeling van een reeks potentiële vaccins. Het steunt de grootschalige productie van vaccins en onderhandelt over vaccinprijzen met de producenten. Dankzij de investeringen van COVAX kunnen producenten hun productiecapaciteit onmiddellijk uitbreiden, en het vaccin al produceren terwijl het nog in de proeffase verkeert en voordat een licentie is verleend. Indien het vaccin succesvol is, zijn deze doses meteen beschikbaar.

COVAX moet waarborgen dat alle landen ongeveer tegelijkertijd – versneld – toegang hebben tot doses van een veilig en effectief vaccin. Dat is essentieel om de pandemie te beteugelen en de gevolgen voor economieën, gemeenschappen, personen, handel en reizen te verminderen.

In de acute fase van de pandemie richt COVAX zich op het veiligstellen van voldoende voorraad en middelen om alle economieën van vaccins te voorzien ter bescherming van de risicogroepen: zorgmedewerkers en hulpverleners, ouderen en mensen met onderliggende aandoeningen. Vaccins worden gelijkelijk verdeeld tussen economieën die de vaccins zelf financieren en economieën die in aanmerking komen voor Advance Market Commitment, op basis van het Fair Allocation Framework van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Samen sterk

De diensten van de Europese Investeringsbank werkten volgens Raffaele Cordiner van de EIB “zo snel als menselijk mogelijk” om de COVAX-deal vorm te geven en te sluiten. “Er was sprake van buitengewone samenwerking en snelheid, zodat we de acute fase van de pandemie kunnen beëindigen en economieën weer kunnen opbouwen.”

De lening van de Europese Investeringsbank wordt gedekt door een garantie van de Europese Commissie in het kader van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, dat een proactief beleid voor ontwikkelingshulp promoot en primair investeringen steunt in de EU-buurlanden en Afrika. Dit komt bovenop de € 100 miljoen steun die COVAX ontvangt van de Europese Unie.

Deze mondiale benadering van vaccinatie maakt sociaal en economisch herstel mogelijk en verkleint de kans dat de ziekte weer opleeft. COVAX laat zien dat samen echt sterker maakt.

“ Europa heeft een innovatief financieel instrument samengesteld dat solidariteit toont, wat op dit gevaarlijke moment hard nodig is. ”

DIE ANDERE BEDREIGENDE INFECTIEZIEKTE

Een biomedisch bedrijf dat werkt aan een nieuw tuberculosevaccin noemt dit cruciaal voor ontwikkelingslanden

Tuberculose veroorzaakt al dertig jaar een mondiale crisis. Naar schatting een kwart van de wereldbevolking heeft deze ziekte. Het is een groot probleem in ontwikkelingslanden, waar armoede en politieke instabiliteit bestrijdingsprogramma's belemmeren. Maar het grootste deel van de sector biotechnologie negeert het probleem.

Zo niet Leander Grode. "Ik houd me bezig met de gevaarlijkste infectieziekte ter wereld", zegt hij.

Veiliger en werkzaamere tuberculosevaccins zijn hard nodig. Het belangrijkste vaccin dat nu wordt gebruikt, BCG, is zo'n 100 jaar oud. In augustus ondertekende de Europese Investeringsbank een lening van € 30 miljoen aan Vakzine Projekt Management (VPM) van Grode, ter financiering van onderzoek naar VPM1002, het nieuwe vaccin dat tuberculose bij baby's moet helpen voorkomen.

// **Er is een ernstig tekort aan financiering voor klinisch onderzoek naar infectieziekten.** //

Cruciaal voor Afrika en HIV

Veel mensen die het BCG-vaccin krijgen, krijgen alsnog tuberculose. VPM hoopt dat zijn nieuwe geneesmiddel meer bescherming biedt. De lening van de EIB maakt deel uit van een grotere transactie waarmee mogelijk ook € 15 miljoen beschikbaar komt voor een geneesmiddel tegen HIV, het virus dat AIDS veroorzaakt. In Afrika is tuberculose de meest voorkomende ziekte onder mensen die HIV hebben opgelopen. "We moeten ziekten als tuberculose blijven bestrijden", zegt Raffaele Cordiner, kredietmedewerker bij de Europese Investeringsbank en betrokken bij de VPM-financiering. "We hopen met COVID-19 gauw in de overgangsfase te komen, maar tuberculose heerst al minstens 200 000 jaar."

Tuberculose en COVID-19 verspreiden zich op vergelijkbare wijze: van mens tot mens, via minuscule druppeltjes die in de lucht komen door hoesten en niezen. Net als het coronavirus veroorzaakt tuberculose – als het niet behandeld wordt – grote problemen in de longen, maar het kan ook schade toebrengen aan de hersenen, nieren en ruggengraat.

"Als mensen het coronavirus slim vinden, zouden ze eens moeten zien hoe tuberculose te werk gaat", zegt Sina Brückner, een projectmanager die aan het nieuwe VPM-vaccin werkt. "Tuberculose is een heel slimme ziekte, die zich goed heeft aangepast aan de mens", aldus Sina. "De ziekte is heel lastig te bestrijden en kan vele gezondheidsproblemen veroorzaken. Mensen raken ondervoed, vallen heel erg af, kunnen niet eten. Vergeleken met het coronavirus, is de bestrijding van tuberculose veel complexer. Het is van een compleet andere orde."

Meer geld voor een tuberculosevaccin voor ontwikkelingslanden

Financiering is een van de grootse obstakels voor nieuwe tuberculosevaccins. Dit type vaccin helpt voornamelijk ontwikkelingslanden, dus het is voor farmaceutische bedrijven niet erg lucratief – anders dan behandelingen tegen bijvoorbeeld kanker, die financieel meer opleveren.

Volgens EIB-kredietmedewerker Raffaele Cordiner is er een grote vraag naar financieringsovereenkomsten van de Europese Commissie of van EU-landen om ondernemingen als VPM te helpen. Speciale mandaatafspraken kunnen ervoor zorgen dat de EU-bank over meer instrumenten en middelen beschikt om risicovoller onderzoek of onbewezen technologieën te steunen. De EIB-lening wordt gedekt vanuit de Impactfinancieringsenveloppe, die wordt gesteund door EU-lidstaten en wordt gebruikt voor ontwikkelingsprojecten in armere delen van Afrika. De lening is een durfkapitaalovereenkomst die zal worden terugbetaald op basis van de proeven en marktprestaties van het geneesmiddel. Indien deze niet gunstig verlopen kan de lening worden afgeschreven.

Betaalbare geneesmiddelen en massavaccinatie

“Het is echt belangrijk dat we projecten als deze financieren”, aldus Anna Lynch, specialist biowetenschappen bij de Bank. “Er is een ernstig tekort aan financiering voor klinisch onderzoek naar infectieziekten, en investeringen ten behoeve van zeer bedreigende ziekteverwekkers vinden vaak pas achteraf plaats. We hopen dat toekomstige financiering zich laat leiden door de mondiale ziektelast.”

Vakzine Projekt Management is een dochter van het Serum Institute of India, de grootste vaccinproducent ter wereld. Het bedrijf is opgericht door Cyrus Poonawalla, die geneesmiddelen voor de ontwikkelingslanden betaalbaar wil maken en zoveel mogelijk mensen wil vaccineren.

“Het Serum Institute is echt een ongelooflijke organisatie”, aldus Cristina Niculescu, eveneens specialist biowetenschappen bij de Europese Investeringsbank. “Zij worden echt gedreven door een filantropische filosofie van betaalbare vaccins.”

Het nieuwe geneesmiddel van VPM richt zich primair op Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara, waar veel tuberculosebesmettingen zijn. De klinische proeven worden uitgevoerd in Oeganda, Gabon, Kenia, Tanzania en Lesotho.

Volgens VPM-directeur Grode ziet de toekomst er eindelijk rooskleuriger uit voor vaccinonderzoek naar tuberculose en andere infectieziekten, en komt dit deels door het coronavirus.

“Door COVID werd het een ander verhaal”, zegt hij. “Mensen beseffen dat we het ons niet langer kunnen veroorloven om nieuwe ziekten af te wachten en vervolgens te proberen om mensen met nieuwe geneesmiddelen te behandelen. De toekomst van de wereld hangt af van betere vaccins.”

“ **De toekomst van de wereld hangt af van betere vaccins.** ”

GEORGISCHE KAAS MET EEN VLEUGJE ZWITSERLAND

Georgische boeren worden opgeleid door een Zwitserse landbouwschool dankzij een door de EU gesteunde lening

Landbouw is een belangrijk deel van de Georgische nationale identiteit. De helft van de oppervlakte van het land is landbouwgrond en ongeveer een zelfde percentage van de beroepsbevolking werkt in deze sector, vrijwel allemaal zelfstandigen op kleine boerderijen. Maar de productiviteit is laag en boeren kampen vaak met armoede. Om de landbouw te versterken en kennis te vergroten, opent er een school voor beroepsonderwijs in Sarkineti, een dorp hoog in de bergen bij Dmanisi, 120 km van de hoofdstad Tbilisi. Dit gebeurt in samenwerking met een historische Zwitserse landbouwschool. “De natuurlijke omstandigheden in Dmanisi zijn vergelijkbaar met die in Zwitserland”, vertelt Tinatin Makharadze, directeur van de school. “De regio is kwetsbaar, dus dit project zal het leven weer op gang brengen en extra mogelijkheden voor inkomsten creëren.”

In samenwerking met het Zwitserse Plantahof biedt de Zwitserse landbouwschool Caucasus korte en langlopende opleidingen op het gebied van veehouderij en zuivelproductie. Het particulier initiatief zonder winstoogmerk gaat zijn eigen kaasmakerij en zuivelboerderij exploiteren en wordt gefinancierd middels een lening van Bank of Georgia, naast subsidies van Zwitserse en Georgische partners, het Zwitsers Agentschap voor ontwikkeling en samenwerking, en het VN-Ontwikkelingsprogramma.

Meer samenwerking met een gewaardeerd buurland van de EU

De EIB ondertekende een lening van € 50 miljoen met Bank of Georgia voor mkb- en midkapbedrijven, die in 2020 gedeeltelijk is uitbetaald. In december ondertekende de Bank een aanvullende lening van € 25 miljoen als onderdeel van haar coronanoodmaatregelen in het kader van Team Europa. Bank of Georgia leent het geld door aan lokale entiteiten, waaronder de Zwitserse landbouwschool Caucasus. Dit was de eerste EIB-lening aan Bank of Georgia die deels beschikbaar werd gesteld in lokale valuta, waardoor het wisselkoersrisico voor de eindbegunstigde werd weggenomen. “De lening van de Europese Investeringsbank heeft onmiddellijk gevolgen voor de markt, op korte en lange termijn”, zegt Levan Kobiashvili, afdelingshoofd van de Financieringsunit bij Bank of Georgia. “Zo konden we de voordelen doorgeven aan onze mkb-klanten, die een belangrijk deel van onze portefeuille vormen.”

De aantrekkelijke EIB-financiering in lokale valuta was mogelijk door subsidies van de Europese Commissie in het kader van het initiatief Diepe en Brede Vrijhandelszone. “In Georgië vormt het mkb een essentieel onderdeel van de economie”, vertelt Andreas Berkhoff, kredietmedewerker bij de EIB en betrokken bij de transactie. “We laten zien dat het mkb profiteert van de samenwerking tussen Georgië en de EU. Om hen te steunen werken we samen met de EU-delegatie en de Commissie in het kader van het Oostelijk Partnerschap.” EU-steun voor het mkb in oostelijke partnerlanden wordt verleend vanuit het initiatief EU4Business. De Europese Investeringsbank Groep is een kernpartner van het initiatief.

DIGITALE KIDS

Digitaal onderwijs hervormt Servische scholen om het land economisch weerbaarder te maken – en om toekomstige pandemieën aan te pakken

De impact van de pandemie op het onderwijs is enorm: de sluiting van scholen en universiteiten treft meer dan 90% van de leerlingen en studenten in 194 landen. Overheden moesten snel reageren en onderwijs op afstand inrichten. Veel scholen gingen over op online lesgeven. Waar dat niet mogelijk was, werd gebruik gemaakt van televisie of zelfs radio.

Maar de crisis legde de digitale scheidslijn tussen en binnen landen bloot. Er bleek een duidelijke noodzaak voor digitale transformatie van de onderwijssector. De Europese Investeringsbank is onderdeel van die transformatie.

In Servië zullen in 2021 – met de hulp van de Bank – alle scholen ‘digitaal gaan’. Digitalisering en onderwijshervorming zijn de twee belangrijkste prioriteiten van de Servische overheid. De Europese Investeringsbank steunde een lening van € 65 miljoen voor de modernisering van de digitale infrastructuur en digitaal lesmateriaal, en het opleiden van docenten (met steun van UNICEF). Omdat het zo'n belangrijk project is, financiert de Bank bijna 60% van de totale kosten van € 111 miljoen. In 2021 wordt nog eens € 4 miljoen uitgetrokken voor technische bijstand en adviesdiensten.

“De coronapandemie en de bijbehorende sociale beperkingen leidden tot ernstige verstoring van onderwijssystemen en -processen”, aldus Isabelle Stoffel, senior kredietmedewerker bij de EIB en betrokken bij de transactie. “Deze ongekende omstandigheden toonden aan dat een betere digitale infrastructuur de doelmatigheid van scholen in crisissituaties verbetert. Deze investering maakt niet alleen dat we beter bestand zijn tegen toekomstige crises, maar zal in het land ook de voorwaarden creëren voor jeugdwerkgelegenheid, meer concurrentievermogen en innovatiegroei.”

Toen Servië in maart in lockdown ging, verhuisde het onderwijs van het klaslokaal naar de tv. Het ministerie van Onderwijs, wetenschap en technologische ontwikkeling ging onderwijs uitzenden voor leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs via de nationale publieke televisiekanalen van Servië. Net als veel andere landen moest Servië creatief zijn en zich aanpassen aan het ‘nieuwe normaal’ door onderwijsmateriaal aan te bieden voor de diverse schooljaren.

Gelukkig was Servië een aantal jaar geleden al begonnen met het ontwikkelen van materiaal voor digitaal onderwijs. “Al vóór dit project had de overheid online lesmateriaal ontwikkeld voor vier basisschoolklassen. Dit bleek tijdens de lockdown ontzettend nuttig”, aldus Milan Dobrijević, hoofd van de afdeling Digitale agenda bij het ministerie van Handel, Toerisme en Telecommunicatie en vanaf het begin bij dit project betrokken.

Omdat het project gaat over digitale infrastructuur en lesmateriaal voor scholen, wordt het uitgevoerd door de lokale ministeries voor Telecommunicatie en voor Onderwijs. “Eind volgend jaar zullen meer dan 1 800 grotere scholen beschikken over een snelle, draadloze internetverbinding, terwijl de overige afgelegen scholen internettoegang krijgen via mobiele breedband-units”, aldus Dobrijević.

OPLOSSINGEN VOOR ONTWIKKELING

“ Dit is een cruciale stap in het Servische plan om een digitale economie te worden. ”

Van hardware naar software

“Het project behelst niet alleen het verbeteren van de digitale infrastructuur, maar ook het opleiden van docenten in heel het land”, aldus Nihan Koseleci Blanchy, onderwijseconoom bij de Europese Investeringsbank. “Tegelijkertijd ontwikkelt het Servische ministerie van Onderwijs bovendien interactieve online lesmaterialen en -boeken.”

In totaal krijgen zo'n 50 000 docenten in het hele land de kans om hun digitale vaardigheden te verbeteren. “Dit is een cruciale stap in het Servische plan om een digitale economie te worden”, zegt Koseleci Blanchy.

Servië erkent de rol die onderwijs speelt bij digitalisering. Volgens Eurostat is het niveau van individuele digitale vaardigheden in Servië in 2019 toegenomen tot 46% (in 2015 was dit 32%). In 2018 waren in Servië 2 000 digitaal uitgeruste klaslokalen. Een jaar later waren dit er meer dan 10 000. En vanaf dit schooljaar wordt informatica een verplicht programma voor leerlingen in de eerste klas van de lagere school en krijgen leerlingen vanaf de derde klas les in programmeren. “Al deze programma's maken het Servische onderwijssysteem weerbaarder, wat op zijn beurt weer zal zorgen voor de ontwikkeling van vaardigheden waaruit nieuwe ideeën en technologieën voortkomen”, legt Koseleci Blanchy uit.

Ze hebben hun huiswerk gedaan

Ook in Kroatië plukten schoolkinderen de vruchten van een goede digitale planning. Enkele jaren geleden startte het land een digitaliseringsprogramma voor scholen met als doel: kwalitatief goed onderwijs waarbij gebruikt wordt gemaakt van de nieuwste digitale tools. Het plan omvatte nieuw aanbod aan online content, software, trainingen voor docenten en schoolpersoneel, en de installatie van nieuwe apparatuur.

Het digitaliseringsprogramma startte met een proefproject in de periode van 2015 tot 2018 waaraan meer dan 150 scholen meededen, 10% van de scholen in het land. De tweede fase, die eindigde in 2019, bereikte de overige scholen. Het totale programma hielp leerlingen van meer dan 1 300 scholen wennen aan online werken en leren.

De voorbereiding van het initiatief ontving bijstand vanuit JASPERS (gezamenlijke ondersteuning van projecten in de Europese regio's) en wordt gesteund door de Europese Commissie en de EIB. JASPERS helpt regio's en steden bij het verbeteren van de wijze waarop zij EU-middelen gebruiken. JASPERS hielp Kroatië het hele programma voor te bereiden, onder ander door te adviseren over hoe de integratie van informatietechnologie in het onderwijssysteem kinderen helpt, levenslang leren stimuleert en bijdraagt aan de economie en sociale ontwikkeling van het land.

Toen de lockdowns in 2020 van start gingen, droegen het digitaliseringsprogramma en andere, al ingevoerde onderwijsmaatregelen bij aan de soepele overgang naar thuisonderwijs in Kroatië. Toen de scholen half maart sloten, konden leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs hun onderwijs zonder onderbreking online voortzetten.

WAAR HET GELD VANDAAN KOMT

De Europese Investeringsbank, 's werelds grootste multilaterale opnemer en uitgever van leningen, nam in 2020 € 70 miljard op aan middelen op de internationale kapitaalmarkten. De emissies van de Bank bereiken investeerders die doorgaans niet in Europa beleggen en die indirect aan Europese projecten bijdragen door te investeren in de obligaties van de EIB.

De Bank gaf obligaties uit in 19 valuta's, waarvan het merendeel in de kernvaluta's Europese euro, Amerikaanse dollar en Britse pond. Diversificatie van bronnen en looptijden zorgt voor flexibiliteit van het inleenbeleid van de Bank. Door in meerdere valuta te emitteren, kan de EIB ook geld uitlenen in een aantal lokale valuta.

DE EIB IN DE MARKTEN

Door de pandemie zijn de volksgezondheid en economie zwaar onder druk komen te staan – zo ook de wijze waarop financiële markten en instellingen opereren. In maart, toen de EIB de eerste supranationale benchmarkobligatie sinds het uitbreken van de pandemie uitgaf, waren de activiteiten van de Bank richtinggevend voor de markt. “We wilden blijk geven van flexibiliteit bij het aanpassen aan uitdagende en veranderende omstandigheden, en tegelijkertijd de aandacht vestigen op de snelle reactie van de EIB daar waar onmiddellijke steun nodig was”, zegt **Eila Kreivi, directeur Kapitaalmarkten bij de EIB.**

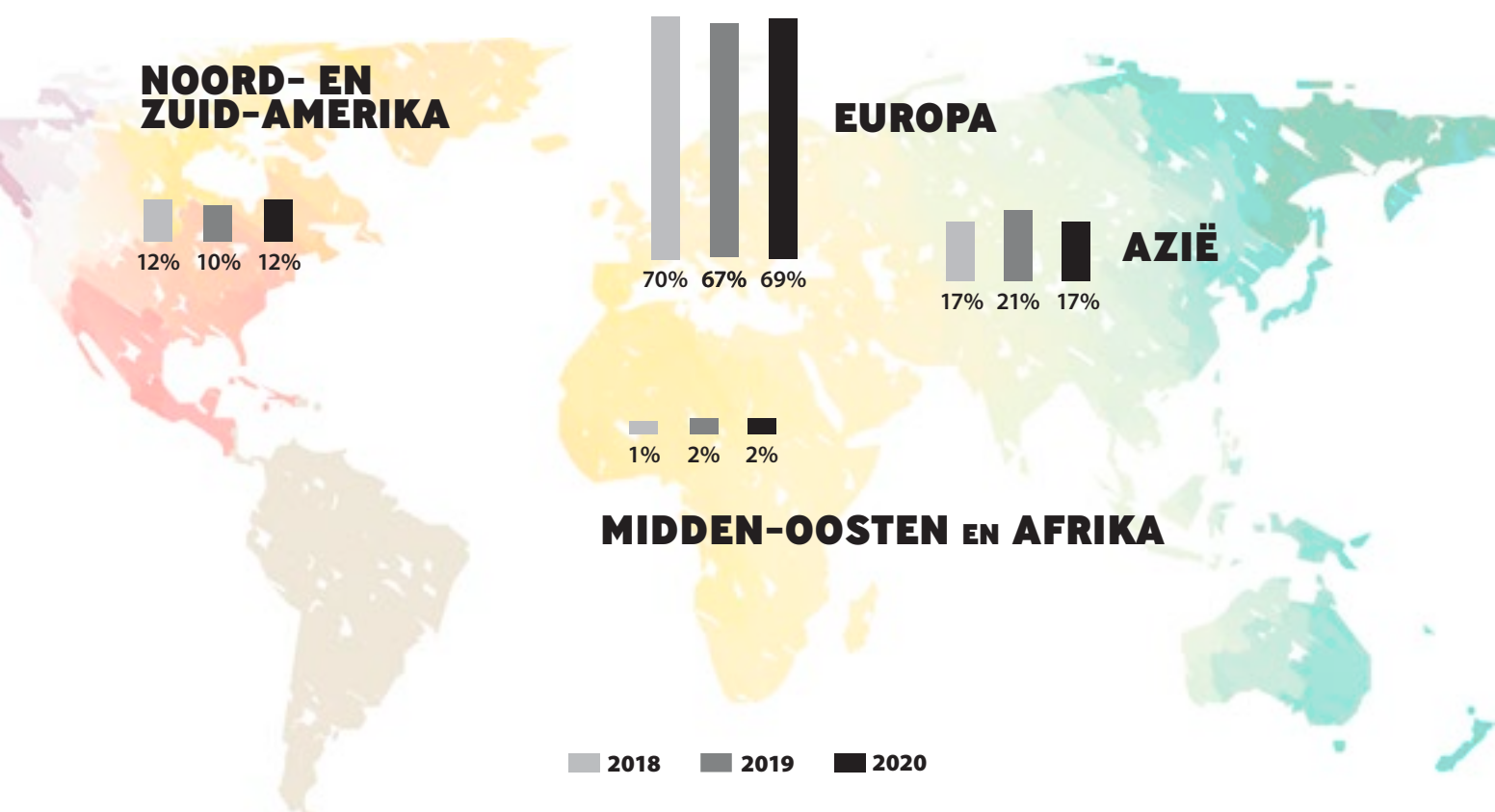
Gedurende meer dan een half jaar waarin emissies door medewerkers vanuit huis werden uitgevoerd, spanden de Bank, de begeleidende banken en de bij onze transacties betrokken investeerders zich in om op afstand samen te werken, onder onzekere marktomstandigheden.

De omvang van het EIB-inleenprogramma is niet fundamenteel veranderd door de noodmaatregelen in verband met de coronapandemie, omdat we voornamelijk reageerden met gegarandeerde instrumenten.

EMISSIE PER VALUTA

EUR

47,14%

Eén positief aspect van dit jaar was de impuls voor sociale financiering. Vooral door de toename van het volume sociale obligaties, kunnen we echt zeggen dat de sociale financiering enorme stappen heeft gezet. Deze ligt niet langer mijlenver achter op de groene financiering.

Ook daaraan leverde de EIB haar aandeel. Al in april breidde de EIB de inzetbaarheid van haar duurzaamheidsobligaties uit en vestigde daarmee de aandacht op de noodmaatregelen van de Bank voor de gezondheidszorg. De eerste emissie van duurzaamheidsobligaties vond plaats in 2018, waarbij de focus lag op waterprojecten. Eind 2019 werd het kader voor duurzaamheidsobligaties uitgebreid naar de gezondheidssector. Deze obligaties bouwen voort op de deskundigheid die is verkregen met de klimaatobligaties die de EIB in 2007 als eerste bank lanceerde. De inzetbaarheid van duurzaamheidsobligaties toont het brede spectrum van EIB-financiering voor bestrijding van de pandemie en de gevolgen ervan – te midden van diverse nationale en internationale noodmaatregelen op het gebied van gezondheid of economie – naast plannen ter voorbereiding op de toekomst.

We hebben de technische screeningscriteria afgestemd op de EU-duurzaamheidstaxonomie. Tot nu toe is dit vooral van belang geweest voor de inzetbaarheid van onze klimaatobligaties, die in lijn met de EU-taxonomie is uitgebreid van energiebesparing en duurzame energie naar twee aanvullende gebieden die verband houden met klimaatmitigatie: (1) onderzoek, ontwikkeling en inzet van innovatieve koolstofarme technologieën; en (2) elektrische treinen en de infrastructuur daarvoor, en elektrische bussen.

USD	GBP	OVERIGE
32,27%	10,56%	10,03%

HOOGTEPUNTEN UIT HET ACTIVITEITENPLAN VAN DE EIB-GROEP

De pandemie gaat gepaard met enorme onzekerheid. De crisis stuurde schokgolven door de economie en had ingrijpende gevolgen voor de activiteiten van de EIB-Groep. Niettemin **is de EIB-Groep vastbesloten meer steun te verlenen voor het herstel.**

We vergroten de financiering voor klimaat en milieu. De nieuwe routekaart voor het klimaat beschrijft hoe we in de periode 2021-2025 onze doelen zullen behalen. Het bestrijden van klimaatverandering is een van de belangrijkste uitdagingen van onze tijd.

We blijven ons hard maken voor cohesie tussen de landen van de Europese Unie. Er bestaan nog altijd veel structurele verschillen tussen lidstaten en dit werd nog eens extra duidelijk tijdens de coronacrisis, die sommige regio's harder treft dan andere. We hebben ons verbonden aan het mechanisme voor een rechtvaardige transitie dat door de Europese Commissie werd opgezet. Door steun te beiden aan regio's die sterk afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zorgen we ervoor dat niemand achterblijft bij de transitie die industrieën doormaken en dat er geen banen verloren gaan.

De EIB-Groep steunt de technologische transformatie van ondernemingen, door innovatie te stimuleren, ondernemingen efficiënter te maken en dienstverlening te verbeteren. We gaan ondernemingen helpen hun digitalisering te versnellen om hun weerbaarheid en productiviteit te vergroten. In Europa bestaat een aanzienlijk tekort aan investeringen in innovatie en digitalisering, en dit schaadt de economische groei en het mondiale concurrentievermogen van de Europese Unie.

We gaan ons inspinnen voor de implementatie van EU-mandaten in het nieuwe meerjarig financieel kader, en samenwerken met lidstaten en de Europese Commissie om het EU-instrument voor economisch herstel, NextGenerationEU, te steunen. Dit zal bijdragen aan het herstel na de crisis en een solide fundering bieden voor duurzame langetermijngroei op basis van de EU-prioriteiten klimaatactie, digitale technologie en cohesie.

De omvang van de financiering buiten de Europese Unie blijft vergelijkbaar met afgelopen jaren. We richten ons op de coronacrisis, kleine bedrijven en andere investeringen die economisch herstel bevorderen en klimaatverandering bestrijden. We zullen meer projecten steunen die ontwikkelingslanden helpen voldoen aan de steeds grotere behoefte aan gezondheidszorg en economieën sterker maken om nieuwe crises te weerstaan.

De activiteiten van het Europees Investeringsfonds zullen in 2021 aanzienlijk toenemen, vooral vanwege zijn centrale rol binnen het Europees Garantiefonds en andere maatregelen ter bestrijding van de coronacrisis. Het EIF wordt in 2021 verantwoordelijk voor het Klimaatfonds en het Infrastructuurfonds van de EIB.

De activiteiten van het nieuwe Europees Garantiefonds komen bovenop de financiering die in ons Activiteitenplan is opgenomen. Met behulp van dit nieuwe fonds kan extra bijstand worden verleend aan bedrijven ongeacht hun omvang, tegemoet worden gekomen aan de vraag vanuit de gezondheidszorg en medische onderzoek worden ondersteund.

Het bestuur van de Groep wordt versterkt met een nieuw risicomanagement- en complianceprogramma onder leiding van Roman Escolano, die in 2020 werd benoemd tot Chief Risk Officer van de EIB-Groep. Het Comité ter controle van de boekhouding van de EIB-Groep is eveneens versterkt. Het bestuur van de Groep heeft betrekking op de voorschriften en procedures waarmee de Bank wordt aangestuurd.

De EIB-Groep zal de lessen die uit de crisis zijn geleerd, gebruiken om te onderzoeken hoe we kunnen komen tot nieuwe manieren om ons werk te doen en onze taken uit te voeren. Veel medewerkers werken tijdens de pandemie vanuit huis.

Lees het volledige Activiteitenplan voor 2021 op www.eib.org/en/publications

BESTUUR VAN DE ORGANISATIE

De EIB is zowel een EU-instelling die verantwoording aflegt aan de lidstaten als een bank die bij haar besluitvorming, bestuur en controles te werk gaat volgens de beste bancaire praktijken.

Begin 2020 bestond de **Raad van Gouverneurs** uit ministers, doorgaans de Minister van Financiën, van elk van de toen 28 lidstaten (met het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 1 februari 2020 werden dat er 27). De Gouverneurs bepalen het kredietbeleid van de Bank en verlenen eenmaal per jaar hun goedkeuring aan de jaarrekening. Zij nemen besluiten over kapitaalverhogingen en over de deelname van de Bank aan financieringsactiviteiten buiten de Europese Unie. Ook benoemen zij de leden van de Raad van Bewind, de Directie en het Comité ter controle van de boekhouding. De gouverneurs van de EIB hebben in 2019 unaniem besloten dat het vertrek uit de Europese Unie van het Verenigd Koninkrijk geen gevolgen zou hebben voor de sterke eigenvermogenspositie van de EIB. Het door Polen en Roemenië bij de EIB geplaatste kapitaal is op 1 maart 2020 verhoogd, waardoor de EIB een betere eigenvermogenspositie heeft dan voor brexit.

De Raad van Bewind neemt besluiten over de kredietverlening, de plaatsing van obligaties en andere financieringskwesities. De Raad komt tien maal per jaar bijeen en ziet er op toe dat de Bank opereert in overeenstemming met de EU-verdragen, de eigen statuten van de Bank en de algemene richtlijnen afkomstig van de Raad van Gouverneurs. Met ingang van 1 februari 2020 zijn er 28 leden; iedere lidstaat nomineert één lid en daarnaast benoemt de Europese Commissie eveneens één lid. Tevens zijn er 31 plaatsvervangende leden. Ter verbreding van de vakinhoudelijke deskundigheid van de Raad van Bewind kunnen zes deskundigen worden benoemd die als adviseurs zonder stemrecht deelnemen aan de bijeenkomsten van de Raad. Tenzij in de statuten anders is bepaald, worden besluiten genomen met meerderheid van stemmen, in aanwezigheid van ten minste een derde van de stemgerechtigde leden en met een vertegenwoordiging van ten minste 50% van het geplaatst kapitaal. De voorzitter van de Raad is de President, die geen stemrecht heeft.

De Directie is het interne besluitvormingsorgaan van de Bank. De Directie ziet toe op de dagelijkse gang van zaken bij de Bank, bereidt de besluiten voor de Raad van Bewind voor en zorgt ervoor dat deze worden uitgevoerd. Eens per week komt de Directie bijeen. De Directie werkt onder het gezag van de President en onder toezicht van de Raad van Bewind. De overige acht leden zijn de Vicepresidenten van de EIB. De leden worden benoemd voor een verlengbare periode van maximaal zes jaar en zijn uitsluitend verantwoording verschuldigd aan de Bank.

De Bank heeft een onafhankelijk **Comité ter controle van de boekhouding** dat rechtstreeks verantwoording aflegt aan de Raad van Gouverneurs. Het Comité is verantwoordelijk voor de controle van de boeken van de Bank en gaat na of zij bij haar activiteiten de beste bancaire praktijken naleeft. De verklaring van het Comité wordt met het jaarverslag van de Raad van Bewind aan de Raad van Gouverneurs gezonden. Het Comité ter controle van de boekhouding bestaat uit zes leden, die worden benoemd voor een niet-verlengbare ambtstermijn van zes opeenvolgende boekjaren.

EN VERDER?

WAT EIB-MEDEWERKERS IN 2021 IN HUN SECTOREN OF MARKTEN VERWACHTEN.

Duurzame investeringen zijn de enige productieve investeringen in onze economie. De EIB-reactie op de pandemie bestond niet alleen uit financiële middelen, maar ook uit een stevige toezegging over de duurzame inzet ervan. Verantwoording afleggen is een van onze pijlers, en de Bank wil haar groene financiering dan ook monitoren in lijn met de EU-taxonomieverordening, het kader dat door de Europese Unie in 2020 is opgezet om duurzame investeringen te faciliteren. Dit is een continu proces, en dat laten we ook zien op de kapitaalmarkten, waar we klimaatobligaties en duurzaamheidsobligaties uitgeven die uitsluitend worden gebruikt voor groene of sociale investeringen. In 2020 was het emissievolume van deze obligaties toegenomen tot meer dan € 10 miljard, ofwel 15% van het totale inleenprogramma van de Bank (tegen 7% in 2019). De inzetbaarheid moet in 2021 worden uitgebreid met biodiversiteit, en met sociale en betaalbare woningen.

Aldo Romani, afdelingshoofd Duurzaamheidsemissies, Directoraat Financiën

Als hoeksteen van een gezonde samenleving hebben de water- en waterzuiveringsdiensten de pandemie doorstaan. De Bank kon klanten helpen die op korte termijn moeilijkheden ondervonden door lockdowns en ontwrichting van de handel, en de activiteit in deze sector nam in 2020 zelfs iets toe. Deze standvastigheid benadrukt het toekomstgerichte karakter van de sector. We verwachten dat we ook in de komende jaren een belangrijke rol blijven spelen als partner van de sector.

Thomas van Gilst, afdelingshoofd Waterveiligheid en waterweerbaarheid, Directoraat Projecten

We zijn begonnen met een grondige revisie van de milieu- en sociale normen van de EIB en deze zal in 2021 worden afgerond. Onze benadering verschuift van naleving van wet- en regelgeving en 'geen schade toebrengen' naar positief bijdragen aan milieuduurzaamheid. We streven er voortaan naar dat onze projecten een netto positieve impact op biodiversiteit hebben. Door verlies aan biodiversiteit tegen te gaan in de projecten die we financieren, hopen we in de toekomst bij te dragen aan het voorkomen van de verspreiding van ziekteverwekkers als COVID-19. En om ervoor te zorgen dat mensen ons op deze ambitie kunnen aanspreken, hebben we een systeem ontwikkeld om alle milieu-investeringen binnen de financieringsactiviteiten van de Bank te kunnen volgen. Met behulp van dit systeem gaan we in 2021 een volgsysteem voor milieufinanciering ontwikkelen in het kader van het EU-platform voor duurzame financiering. Op deze manier dragen we bij aan het definiëren van groene investeringen in de hele Europese Unie.

Adina Relicovschi, afdelingshoofd Milieubeleid, Directoraat Projecten

Buiten Europa zien we bij de energietransitie momentum voor nieuwe activiteiten samen met belangrijke partners als de Europese Commissie, de gemeenschap voor ontwikkelingsfinanciering en private financiering, om schone energie en warmte aan mensen te leveren. De weg naar impact is moeilijk en vraagt om een sterke betrokkenheid en samenwerking van iedereen bij de Bank.

**Dirk Roos, afdelingshoofd
Energietransitieprogramma's,
Directoraat Projecten**

Ik zie dat de nadruk steeds meer komt te liggen op digitale technologie en digitalisering – het besef dat kleine bedrijven de technische en innovatieve bijstand moeten krijgen die ze nodig hebben, met name via digitale innovatiehubs. We moeten ondernemers en kleine bedrijven meer helpen bij het ontwikkelen van hun ideeën, en het uitbreiden en op de markt brengen van nieuwe producten. Ik zie ook dat er veel verandert binnen de verschillende sectoren: biobased verpakkingen, biologisch afbreekbare producten, gerecyclede kleding en de circulaire economie. Veel van deze veranderingen is consumentgericht, waardoor er duurzamere producten worden gemaakt die minder afval genereren. Ik verwacht ook meer aandacht voor waterstof als belangrijk onderdeel van ons nieuwe energiesysteem en om onze zware industrie koolstofarmer te maken. De pandemie heeft ons doen inzien hoe innovatie en digitale oplossingen met behulp van blockchain, big data, ruimte- en zelfs kwantumtechnologieën van cruciaal belang zullen zijn om de gezondheids crisis en de klimaatcrisis voor bedrijven en de samenleving als geheel, aan te pakken. Dit biedt de EIB een historische kans om investeringen op deze essentiële terreinen te helpen aantrekken.

**Shiva Dustdar, afdelingshoofd Advies
innovatiefinanciering, Directoraat Verrichtingen**

Toen de coronacrisis ons overspoelde, mobiliseerden de EIB-adviesdiensten snel steun om klanten te helpen deze uitzonderlijke omstandigheden het hoofd te bieden. Onze steun varieerde van advies over hoe de voor de crisis beschikbare EU-middelen het best konden worden ingezet en gecombineerd, tot het helpen bij het opnieuw prioriteren van investeringen, of zelfs het bijdragen aan de pijnlijke van vaccinkandidaten. Ik verwacht dat advisering een belangrijke rol zal spelen bij het versnellen van toekomstgerichte investeringen die de groene en digitale transitie zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten mogelijk zullen maken. Het waarborgen van de kwaliteit van investeringsprojecten blijft essentieel, maar we zien ook een grotere rol voor EIB-adviesdiensten bij het begrijpen van strategische trends en de dwarsverbanden daartussen, het vaststellen van nieuwe tekorten en kansen, en het ontwikkelen van concrete oplossingen voor toekomstige uitdagingen.

**Simon Barnes, directeur Adviesdiensten,
Directoraat Verrichtingen**

De EIB bood onmiddellijke bijstand aan haar klanten in het midden en zuidoosten van Europa door uitbetalingen te versnellen en € 1 miljard aan speciale coronasteun beschikbaar te stellen voor de hele regio. Hoewel de regio de eerste coronagolf redelijk goed had doorstaan, werd zij zwaar getroffen door de tweede golf in het najaar van 2020. We verwachten onze corona-gerelateerde kredietverlening nog een groot deel van 2021 voort te zetten.

**Anita Fuerstenberg, directeur Midden- en
Zuidoost-Europa, Directoraat Verrichtingen**

**LEES MEER OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE EIB-GROEP IN
REACTIE OP DE CORONACRISIS:**

www.eib.org/covid-19

OPLOSSINGEN VOOR DE CRISIS

OVERZICHT VAN ACTIVITEITEN 2020

De EIB-Groep bestaat uit de
Europese Investeringsbank en het
Europees Investeringsfonds.

print: ISBN 978-92-861-4904-7
pdf: ISBN 978-92-861-4871-2

NL 03/2021